

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2008–2009 október

Ročník XV. / XLVII./

2

SPĚKTRUM

⁴ Otvorili sme akademický rok 2008/2009

¹² Noc výskumníka 2008

¹³ 10 rokov Univerzity tretieho veku pri STU

²⁴ Štyri technické univerzity sa opäť stretli

SPEKTRUM²

OBSAH

- 1** Kolégium rektora STU **INFORMUJE**
- 1** Vedenie STU **INFORMUJE**
- 4** Otvorili sme akademický rok 2008/2009
- 12** Vedci a výskumníci s ľudskou tvárou – to bola Noc výskumníka 2008
- 13** Univerzita tretieho veku pri STU oslavuje 10. výročie svojej existencie
- 16** **MTF** Štátnice už aj v angličtine
- 16** **FCHPT** Promócie absolventov bakalárskeho štúdia FCHPT STU v Humennom
- 18** **SvF** Projekt celoživotného vzdelávania VOCAL
- 18** **SJF** Športové súťaže zamestnancov Strojníckej fakulty na začiatku akademického roka
- 20** **FEI** Letná škola robotiky na FEI STU
- 21** **FIIT** Od Uralu k všadeprítomnému počítaniu
- 23** **FIIT** Študenti RCNA FIIT STU víťazili
- 23** **FIIT** Študenti FIIT STU druhí v celosvetovej súťaži Imagine Cup 2008
- 24** Zo stretnutia štyroch technických univerzít
- 25** Euro je tu, zbohom koruna II.
- 26** **JUBILANTI** Jubilant prof. Ing. Alexander Príbela, DrSc.
- 26** **JUBILANTI** Životné jubileum prof. Ing. Jozefa Skákalu, PhD.
- 27** **ROZLÚČILI SME SA** s prof. Ing. Emilom Škrabalom, DrSc., Dr. h. c.

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;
Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;
Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;
Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;
Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Pavel Čičák, Kvetoslava Ferková, Maroš Finka, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Marián Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: MK SR 1334/95. TS: 09. ISSN 1336-2593.

Nepredajné. Uzávierka čísla: 10. októbra 2008.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Foto na titulke: Mikroskopická vláknitá huba *Mucor circinelloides*; autor: Ing. Anna Hudecová (FCHPT)

Kolégium rektora STU INFORMUJE

Kolégium rektora STU rokovalo 16. septembra 2008 v Bratislave. Témy rokovaní boli:

Informácia o stave obstarávania nového EIS na STU. Prorektor M. Finka podrobne informoval o postupe výberového konania na nový ekonomický informačný systém. Kvôli námietkam neúspešných uchádzačov na Úrade pre VO je výberové konanie načas pozastavené. Vzhľadom na časovú tieseň, do ktorej sa STU dostala nie vlastnou vinou a blížiaci sa koniec roka, ako aj prechod na Euro sa ako náhradný variant zabezpečenia EIS pre celú STU javí prenájom tohto systému na dobu potrebnú na konečné vyriešenie nového EIS na STU.

Návrh zásad na úpravu systému odmeňovania na STU. KR STU prerokovalo písomný materiál prorektora M. Finka k tomuto bodu rokovania. Na MŠ SR sa pripravuje novela zákona č. 553/2003, v ktorej sa nanovo definuje pojem osobného platu. Dekani fakúlt STU prijali pozitívne predložený návrh, je to jedna z ciest ako riešiť mzdové problémy na fakultách. Chýba im však podpora mladých zamestnancov, ktorých je veľký problém udržať na fakulte. V diskusii zaznelo, že vysoké školy sú dlhodobo podfinancované. Ak sa nezlepší situácia vo financovaní vysokých škôl, bude priestor na pridelovanie osobných plátov veľmi obmedzený. Rektor STU upozornil, že na osobné platy nebudú vytvorené osobitné fondy, t. j. ak fakulta nebude mať v rozpočte dost financií, nebude možné prideliť osobné platy. Návrh môže vstúpiť do platnosti až po schválení novely zákona č. 553/2003 v NR SR. Ešte predtým bude v KR STU vopred schválený okruh činností, za ktoré bude možné prideliť osobný plat, ako aj jeho finančný rámec.

Analýza úbytku študentov STU v 1. roku bakalárskeho štúdia. Prorektor J. Kalužný predložil podrobný písomný materiál k tomuto bodu rokovania, v ktorom sú analyzované príčiny úbytku študentov vcelku aj po jednotlivých fakultách. Na zlepšenie súčasnej zlej situácie sú v materiáli uvedené tieto východiská: bližšia spolupráca so strednými školami, spolupráca teoretických a odborných pracovísk na univerzite a obsahová a metodická inovácia vyučovania najmä predmetov matematika a fyzika.

Návrh smernice – školné a poplatky súvisiace so štúdiom. V prerokovanom materiáli je uvedený návrh výšky týchto poplatkov na nasledujúci akademický rok. Poplatky určuje vysoká škola na návrh fakulty a nemusia byť rovnaké pre všetky študijné programy. Od študentov z členských štátov EÚ nie je možné vyberať poplatky za štúdium.

Informácia o projektoch centier excelentnosti podaných z STU. STU ako žiadateľ figuru-

je celkom v 11 projektoch, z toho 7 v Bratislavskom kraji a 4 v Trnavskom kraji. Súčasne STU ako partner vystupuje v ďalších 7 projektoch v Bratislavskom kraji. Po kontrole formálnej stránky projektov bol vylúčený jeden projekt. Prorektor R. Redhammer informoval aj o podpornej aktivite pri príprave projektov z úrovne Rektorátu STU. Podané projekty z STU sú naozaj kvalitné. Rektor STU poďakoval za vykonanú prácu všetkým, ktorí sa zúčastnili tohto procesu.

Evidencia publikačnej činnosti a projektov za rok 2008. Prorektor R. Redhammer podrobne informoval o súčasnom stave evidencie. Upozornil, že uzávierka je koncom októbra a zostáva na doplnenie evidencie necelý mesiac. Je potrebné počítať aj určitým časom na kontrolu zadaných publikácií. Zatiaľ je stav taký, že v dotácii sa výsledky vo vede budú zohľadňovať 35 %. Prorektor F. Janíček potvrdil, že iba to čo bude zaevidované v databáze na konci októbra sa bude zohľadňovať pri nápočte dotácie na rok 2009 a po uzávierke už pravdepodobne nebudú možné žiadne opravy a doplnky. Upozornil, že kombinované štúdium nebude možné realizovať iba v sobotu, ale aj cez pracovné dni. Rektor STU vyzval všetkých zástupcov fakúlt, aby venovali veľkú pozornosť správne a včasnému zaevidovaniu všetkých publikácií a projektov.

Pavel Timár, vedúci úradu rektora

Vedenie STU INFORMUJE

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili v dňoch 2., 16. a 29. septembra 2008. Vedenie STU sa okrem tém prerokovaných v kolégiu rektora zaoberalo nasledujúcimi témami:

Slávnostné otvorenie akademického roku 2008/2009. Slávnostné otvorenie akademického roku 2008/2009 sa uskutočnilo 22. 9. 2008 o 10:00 hodine v Aule D. Ilkoviča na Mýtnej ulici v Bratislave. Vedenie STU sa venovalo jeho príprave a organizačnému zabezpečeniu. Na tejto slávnosti sa osobne zúčastnil aj podpredseda vlády SR a minister školstva Ján Mikolaj.

Správa o činnosti Centra kariérneho poradenstva na STU. Vedenie STU prerokovalo písomnú správu o činnosti CKP STU spracovanú prorektorom J. Kalužným. Poslaním CKP je najmä poskytovať študentom informácie o voľných pracovných miestach a brigádach, sprostredkovať kontakty medzi zamestnávateľmi a absolventmi STU. Správa obsahuje aj štatistické podklady o činnosti CKP – počet spolupracujúcich firiem 320, počet aktívnych pracovných ponúk 160 a iné. Vedenie STU hodnotilo činnosť CKP pozitívne.

Multimediálne centrum STU. Prorektor F. Janíček predložil vedeniu STU na prerokovanie návrh na zápis neziskovej organizácie MMC STU do registra. Prebieha ešte pripomienkovanie licenčnej zmluvy. Ostatné materiály sú všetky predložené v písomnej podobe. Žiada všetkých členov vedenia STU o pripomienky k zakladacej listine a štatútu tejto neziskovej organizácie. Navrhol slávnostné otvorenie MMC STU na deň študentov 17. 11. 2008.

Univerziáda SR 2008 – letná časť. Vedenie STU sa venovalo príprave aj priebehu tejto významnej športovej akcie na každom svojom septembrovom zasadnutí. Najprv sa jednalo o prípravu športovísk, tak v novom areáli na ŠD Mladá garda, ako aj na fakultách. Vedenie STU schválilo návrh pomenovať športový areál na ŠD Mladá garda po profesorovi Pavlovi Gleskovi a rokovalo aj o jeho ochrane a využívaní po skončení univerziády. Na poslednom septembrovom rokovaní vedenie STU hodnotilo priebeh celej akcie. Rektor STU poďakoval prorektorovi J. Kalužnému a F. Janíčkovi za prácu odvedenú pri príprave tejto akcie a zhodnotil ju pozitívne. Univerziáda sa uskutočnila na vysokej úrovni a sú na ňu dobré ohlasy. Vyjadril prekvapenie, že médiá tejto akcii prakticky nevenovali žiadnu pozornosť.

Správa o činnosti ICV v akademickom roku 2007/2008. Vedenie STU prerokovalo písomnú správu o činnosti ICV STU za akademický rok 2007/2008. Určité problémy sú v Stredisku dištančného vzdelávania v súvislosti s jeho lokalizáciou na FEI a vyššie aktivity sa očakávali aj od Centra ďalšieho vzdelávania a jazykového centra. Rektor STU nie je spokojný s úrovňou práce v oblasti celoživotného vzdelávania, vidí tam väčšie možnosti, aj ako nástroj viaczdrojového financovania pre univerzitu. Veľký potenciál, ktorý zatiaľ nevyužívame je v povinnom vzdelávaní pracovníkov v štátnej správe. Na MŠ SR sa treba zaujímať o podrobnosti projektu na jazykové vzdelávanie učiteľov.

Stav výstavby novej budovy FIIT STU. Prorektor F. Janíček podal informáciu o priebehu príprav výstavby. Je hotové územné konanie a nasleduje vybavenie stavebného povolenia. Potom bude verejná súťaž na dodávateľa stavby a začiatkom roku 2009 je reálne položiť základný kameň pre túto budovu. Je potrebné vyriešiť samostatný prívod vody – bez toho nie je možné získať stavebné povolenie.

Návrh na vymenovanie člena vedeckej rady STU. Prorektor R. Redhammer predložil písomný návrh na nového člena VR STU, ktorým bude Ing. Bohdan Wojnar namiesto Ing. Jaroslava Holečka (obidvaja zo spoločnosti VW Bratislava), ktorý požiadal o uvoľnenie z dôvodu odchodu do zahraničia. Písomný návrh bude predložený na rokovanie AS STU.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Slávnostný akt moderoval prorektor STU prof. Ing. Dušan Petráš, PhD.

Otvorili sme akademický rok 2008/2009

Rektor Slovenskej technickej univerzity Vladimír Bálež, v prítomnosti ministra školstva SR Jána Mikolaja, 22. septembra 2008 slávnostne otvoril 70. akademický rok. Na dennú a externú formu bakalárskeho štúdia na univerzite nastúpilo v tomto akademickom roku 5245 uchádzačov, inžinierskeho štúdia 2436 uchádzačov a doktorandského štúdia 387 uchádzačov. Slávnostné príhovory prinášame v plnom znení.

Príhovor rektora STU

prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc.:

Dnes slávnostne otvárame 70. akademický rok na Slovenskej technickej univerzite. V priebehu uplynulých rokov naša univerzita ukázala, že je lídrom v technickom vzdelávaní na Slovensku. Skôr ako si povieme čo nás čaká v tomto akademickom roku ohliadnime sa späť a pozrime sa čo sa nám podarilo urobiť v uplynulom akademickom roku.

Uplynulý akademický rok vo výskume na STU bolo neobyčajne náročný.

Na prelome kalendárnych rokov sme pripravovali spis školy na komplexnú akreditáciu. Išlo o veľmi rozsiahlu a náročnú prácu, nielen pre extrémny objem zbieraných údajov a počet ľudí zapojených do jeho prípravy, ale aj pre náročnosť pri jeho obsahovom zostavovaní. V rámci prípravy spisu sa hodnotila úroveň výskumnej činnosti STU – prvýkrát podľa novej metodiky Akreditačnej komisie vlády SR. Podľa nej boli rozdelené pracoviská fakúlt podľa špeciálneho kľúča na oblasti výskumu. Každá oblasť mala osobitne stanovené kritériá pre zaradenie výskumu či ohlasu do špičkovej medzinárodnej či uznávanej domácej kvality. Bolo potrebné vybrať za každú oblasť výskumu tie najcennejšie publikácie

a citácie a zostaviť vzorku na hodnotenie. Teší nás, že fakulty STU boli schopné deklarovať vo viac ako v polovici oblastí výskumu najlepšiu úroveň A, resp. A-. Ostáva dúfať, že sa s týmto samohodnotením stotožní aj akreditačná komisia. A tiež, že aj ďalšie oblasti výskumu sa časom prepracujú na úroveň A.

V tomto roku sme sa taktiež pokúsili naformulovať spoločné kritériá pre habilitácie a inaugurácie na STU. Prílišná rôznorodosť kritérií na škole evokovala opätovné naliehania členov vedeckej rady školy i akademického senátu STU na vypracovanie jednotných kritérií. Tieto vychádzali z existujúcich a stále platných kritérií, ale vnášajú systematický prvok v podobe jednotnacej štruktúry a v spôsobe určovania kvality publikácií či ohlasov pomocou špičkovej či akceptovanej medzinárodnej úrovne výstupov. Táto sa odvíjala od metodiky akreditačnej komisie použitej v komplexnej akreditácii. Návrh takýchto kritérií bol prerokovaný vo vedeckej rade STU, avšak zatiaľ nebol prijatý s ohľadom na návrh zmien kritérií pre akreditácie, ktoré Ministerstvo školstva SR predložilo na pripomienkovanie odbornej verejnosti. Rozhodli sme sa vyčkať na definitívnu dikciu týchto kritérií, keďže tie budú určujúce na získanie práv habilitovať a inaugurovať nových docentov a profesorov.

Podpredseda vlády a minister školstva Ján Mikoš a rektor STU Vladimírom Bálešom.

Počas leta sa na škole pripravovali aj prvé projekty štrukturálnych fondov zamerané na výskum a vývoj. Dlhoočakávaná výzva napokon prišla presne na letné prázdninové mesiace. Jej dikcia prinášala mnoho nejasností a bolo potrebné veľa vecí vyjasňovať a precizovať. Aj z toho miesta ďakujem všetkým, ktorí sa na príprave projektu zúčastnili.

Slovenská technická univerzita v Bratislave napokon predložila 7 žiadostí o financovanie projektov v Bratislavskom kraji a 4 žiadosti v krajoch mimo BSK.

Vážené dámy, vážení páni,

vysokoškolské technické vzdelávanie v procese vytvárania znalostnej spoločnosti musí zachytávať prudkú dynamiku spoločenských noriem a plniť funkcie ktoré vedú k hospodárskemu, sociálnemu, ale aj kultúrnemu rozvoju. To sú hlavné dôvody, prečo pri budovaní znalostnej spoločnosti má vysokoškolské vzdelávanie v technologických, materiálových, technických, informačno-komunikačných, manažérskych a príbuzných odboroch nezastupiteľné miesto. STU ponúka vo všetkých 3 stupňoch vysokoškolského štúdia vzdelávanie obsahovo prepojené s aktuálnymi vedeckými poznatkami, čím je vytvorený ideálny základ na úspešné pôsobenie absolventov v praxi.

V uplynulom akademickom roku sa na fakultách STU vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania realizovalo štúdium vo viac ako 200 študijných programoch. Na svoj kariérny rast sa na našej univerzite prezenčnou a externou formou štúdia pripravovalo celkovo viac ako 19 000 študentov, z toho 12 566 študentov v bakalárskom, 5141 študentov v inžinierskom a 1 350 študentov v doktorandskom štúdiu. Štúdium úspešne ukončilo 2224 bakalárov, 1714 inžinierov a absolutorium v doktorandskom štúdiu dosiahlo 135 študentov. Som rád, že absolventi sú kvalitne pripravení na vyšší stupeň vysokoškolského vzdelávania, respektíve na pôsobenie v odbornej praxi. To dokazuje aj záujem spoločenskej praxe o našich absolventov a štatistiky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, v ktorých v percente nezamestnaných absolventov si STU v ostatných rokoch udržuje popredné postavenie. Je to určite odrazom erudovanej a zodpovednej práce pedagógov a ostatných pracovníkov, ale aj činnosťou Centra kariérneho

poradenstva našej univerzity, ktoré vytvára obojstranný kontakt medzi študentmi a inštitúciami spoločenskej praxe. Dovoľte mi, aby som všetkým spomínaným vyslovil za túto činnosť úprimné poďakovanie.

Ako ďalší parameter charakterizujúci kvalitu vysokoškolského vzdelávania treba spomenúť stále vysoký záujem o štúdium na našej fakulte, aj keď rozdielnosti medzi ponúkanými študijnými programami sú stále pozorovateľné. Hoci počet maturantov sa tento rok oproti vlaňajšiemu znížil prakticky o 20 %, na bakalárske štúdium sme nemohli prijať všetkých uchádzačov. Potešiteľný je aj zvyšujúci sa záujem o inžinierske štúdium na študijné programy univerzity, kde sme opätovne zaznamenali zvýšený záujem bakalárov – absolventov iných univerzít. V tomto akademickom roku nastúpilo na prezenčnú a externú formu bakalárskeho štúdia 5245 uchádzačov, inžinierskeho štúdiu 2436 uchádzačov a doktorandské štúdium začína 387 uchádzačov.

Spomínané výsledky nás zaväzujú v ďalšom nastávajúcom akademickom roku zachovať a v ekonomických podmienkach slovenského vysokoškolského prostredia sa snažiť aj o zvýšenie ponúkanej kvality. Medzi aktuálne úlohy bude patriť realizovanie úloh v spojitosti s vykonanou analýzou úbytku študentov v 1. ročníku bakalárskeho štúdia, neustále aktualizovanie obsahu študijných plánov, založené na úzkom prepojení s potrebami praxe a zvýšenie adresných aktivít v rámci celoživotného vzdelávania.

Naše ambície však musia byť vyššie. Slovensko sa stalo súčasťou európskeho vzdelávacieho priestoru. Je preto na mieste, aby sme sa porovnávali s úspešnými európskymi univerzitami. Kde vidíme naše rezervy v tomto porovnávaní? Je to predovšetkým nevyhovujúca infraštruktúra – najmä nedostatok laboratórnych prístrojov. Potom je to zhoršujúca sa veková štruktúra našich pedagogických a výskumných pracovníkov. A po tretie, nie vždy ponúkame atraktívne študijné programy, ktoré by prilákali u nás študovať viac zahraničných študentov. Nechcem analyzovať príčiny tohto stavu, všetci ich poznáme. Len jedno konštatovanie musí zaznieť aj tu. Je to predovšetkým kvôli podfinancovaniu vysokého školstva na Slovensku prostredníctvom štátneho rozpočtu.

Počúvame zo všetkých strán, že len kvalitné školstvo môže zaručiť ďalšiu prosperitu Slovenska. V Deklarácii zo stretnutia ministrov školstva Európskej únie v Berlíne sa deklaruje, že vysoké školstvo má byť považované za verejné blaho a štát nesie za vysoké školstvo zodpovednosť. V Dlhodobej vízii rozvoja slovenskej spoločnosti sa ako zlatá niť vinie konštatovanie, že len investície do vzdelávania a vedy môžu zo Slovenska urobiť prosperujúcu spoločnosť. Verím, že sa situácia v najbližších rokoch zmení k lepšiemu.

V oblasti informačno-komunikačných technológií:

Bola spracovaná analýza zabezpečenia hlasových služieb na STU. Po rokovaníach s poskytovateľmi služieb sa podarilo dosiahnuť zníženie sadzieb na prevádzku mobilnej siete s predpokladanou úsporou viac ako 2 mil. Sk ročne a otvorila sa možnosť pre fakulty optimalizovať balíky služieb pre pevnú sieť, ktorých využitie môže priniesť úsporu viac ako 150 000 Sk mesačne. V spolupráci s FEI a dodávateľmi sa pripravili východiská na technologickú optimalizáciu zabezpečenia hlasových služieb na STU. Táto sa stane podkladom na spracovanie konkrétneho projektu na čerpanie podpory zo štrukturálnych fondov EÚ.

Pokračovali práce na kompletizácii akademického informačného systému – jeho doladovanie a rozšírenie o moduly pre III. stupeň štúdia, vedeckovýskumnú činnosť a oblasť zahraničných vzťahov. Predpokladáme ukončenie koncepčných prác do konca kalendárneho roka s tým, že systém prejde do rutínnej prevádzky s podporou aktualizčných prác. Zabezpečila sa prvá etapa profesionalizácie podpory prevádzky AIS na fakultách prostredníctvom stálych pracovníkov CVT.

Pokračovali práce na zabezpečení ekonomického informačného systému pre STU. Po problémoch s implementáciou systému SOFIA na ostatných vysokých školách boli v spolupráci s MŠ SR spracované podklady a následne vypísané výberové konanie na obstaranie EIS pre STU a EU v Bratislave. Očakávame uzavretie výberu tak, aby od 1. 1. 2009 bol na STU funkčný nový EIS.

Spetrením bolo vystúpenie Spevického zboru VUS Technik.

Vedenie STU prerokovalo a schválilo stratégiu STU pri zabezpečovaní plnenia úloh v oblasti preventívnych a ochranných služieb smerujúcu k zvýšeniu štandardov starostlivosti o zdravie pracovníkov STU. V nasledujúcom období bude potrebné zabezpečiť realizáciu tejto stratégie, predovšetkým uzatvorením zmluvného vzťahu otvárajúceho prístup pracovníkom STU ku kvalitným zdravotno-preventívnym službám.

V reakcii na odporúčania auditu EUA a analýzu ľudských zdrojov na STU realizovanú v kontexte komplexnej akreditácie boli spracované Strategické smery a návrh opatrení na budovanie ľudských zdrojov na STU. Ich hlavným cieľom je zabezpečiť udržateľnosť kvality ľudských zdrojov na STU, generačnú obnovu a podporu špičkovosti na STU. Úspešne prebehli výberové konania na obsadenie funkčných miest profesorov a docentov.

Bola spracovaná analýza odporúčaní EUA a spracovaný návrh systémových opatrení smerujúcich k ich realizácii. V nasledujúcom období bude potrebné uviesť do života komplex schválených systémových opatrení smerujúcich k realizácii odporúčaní auditu EUA.

Na rok 2008/2009 budú ťažiskové nasledovné úlohy konkretizácie dlhodobého zámeru:

v oblasti IKT

- zabezpečiť priebežnú inováciu technických a systémových prostriedkov informačných a komunikačných technológií, inštalovaných na STU v súlade s trendmi ich vývoja katalyzovanú možnosťami čerpania štrukturálnych fondov EÚ a prípravou na ich čerpanie,
- ukončiť základnú implementačnú fázu akademického informačného systému STU a zabezpečiť jeho doľadovanie a modernizáciu najmä s cieľom zvyšovania efektívnosti všetkých administratívnych činností a jeho postupnou aplikáciou do všetkých oblastí,
- zabezpečiť implementáciu nového ekonomického informačného systému na STU,
- zabezpečiť prípravu projektov na technické a technologické riešenie hlasových služieb na STU.

V oblasti ľudských zdrojov chcem:

- Pripraviť a realizovať novú „systemizáciu“ funkčných miest profesorov a docentov na STU, vychádzajúcu zo štruktúry novoakreditovaných resp. reakreditovaných študijných programov v procese komplexnej akreditácie.
- Venovať pozornosť dlhodobej stratégii budovania ľudských zdrojov s dôrazom na zlepšenie vekovej a kvalifikačnej štruktúry, plynulú generačnú výmenu, intergeneračnú komunikáciu, podporu manažérskych schopností a nadobúdanie manažérskych skúseností akademického dorastu.
- Pokračovať vo vytváraní podmienok pre celouniverzitné akademické prostredie a na prekonávanie bariér medzifakultnej mobility tak študentov, ako aj pedagógov smerujúcej k zvýšeniu efektívnosti využitia vedeckého a pedagogického potenciálu STU.
- Realizovať opatrenia na zvýšenie systémovosti personálnej práce na fakultách, vypracovať programy kvalifikačného rastu pedagogických pracovníkov s jasným definovaním úloh jednotlivých pracovníkov a premietnutím týchto úloh do podmienok pre pôsobenie na daných funkčných miestach a nasledujúce výberové konania, harmonizovať zodpovednosť a rozhodovacie právomoci vo vzťahu k realizácii výskumných grantových projektov a garanciám študijných programov.
- Spracovať analýzu potrieb a zabezpečiť postupnú profesionalizáciu v oblasti administratívy, ekonomických činností, informačno-technologického servisu. Prostriedky na jej zabezpečenie vytvárať predovšetkým racionalizáciou administratívnych a servisných činností s využitím ICT (EUA).
- Profesionalizáciou odbúrať počet grémii akademických pracovníkov a nahradiť ich prácou profesionálnych jednotiek, zabezpečiť pod-

porný servis vo vzťahu k zabezpečeniu profesionalizácie vedeckého manažmentu.

- Realizovať audit náplní práce jednotlivých administratívnych pracovníkov s cieľom identifikovať potenciál zavedenia ICT pre zefektívnenie pracovných postupov, a tým získať úsporu pracovných síl. Tento audit realizovať ako súčasť analýzy funkcií a aktivít univerzity po jednotlivých kompetenčných oblastiach z hľadiska optimálnosti úrovne ich zabezpečenia (EUA), na základe analýzy realizovať efektivizáciu skladby funkčných miest decentralizáciou, centralizáciou resp. odbúraním medzistupňov riadenia a administrovania (napr. posilniť úroveň ústavov a zabezpečiť priamu väzbu na úroveň univerzity ako interface smerom k vonkajšiemu prostrediu).
- Zabezpečiť funkčnosť a komplexnosť systému zabezpečenia kvality na STU s dôrazom na jeho kompletizáciu v oblasti vedeckovýskumnej činnosti a podporných činností.

K rozvoju široko spektrálnej spolupráce STU so zahraničím prispieva 75 univerzitných dohôd o spolupráci s európskymi, ázijskými a americkými univerzitami. V rámci nového programu Európskej únie nazývaného „Program celoživotného vzdelávania“ a jeho podprogramu ERASMUS má STU uzavretých 168 Erasmus bilaterálnych dohôd s univerzitami štátov EÚ.

Potenciál STU v zapájaní sa do riešenia medzinárodných projektov má pozitívny nárast čo dokladuje 229 medzinárodných projektov riešených na fakultách a pracoviskách STU, z toho 102 projektov je zameraných na oblasť vzdelávania a 127 projektov je orientovaných na vedecko-výskumné oblasti. Účasť STU na riešení medzinárodných projektov zvyšuje medzinárodné povedomie o STU a zároveň predstavuje významný finančný prínos pre univerzitu.

Mobility študentov a učiteľov sú neoddeliteľnou súčasťou aktivít STU, ktoré sa realizujú v súlade s Bolonským procesom. Podprogram Erasmus, určený pre oblasť vysokoškolského vzdelávania, na ktorom sa STU zúčastňuje už 10 rokov, umožňuje vysielanie študentov a učiteľov na zahraničné univerzity v štátoch Európskej únie. Za obdobie rokov 1998 - 2008 vycestovalo na Erasmus študijné pobyty 665 študentov STU a 206 učiteľov zo všetkých fakúlt. STU prijala za to isté obdobie 127 zahraničných Erasmus študentov. STU si po celých 10 rokov realizácie podprogramu Erasmus drží v rámci slovenských univerzít 3. miesto v počte vyslaných študentov a učiteľov. Na konferencii, ktorá sa konala 25. septembra v Bratislave pri príležitosti osláv 10 rokov zapojenia Slovenska do programu Erasmus, sa aj STU aktívne prezentovala svojimi skúsenosťami a prínosmi z programu Erasmus.

V uplynulom akademickom roku sme začali aj s novými aktivitami, a to stretnutím vedenia STU so zahraničnými študentmi pri príležitosti MDŠ, ako i s organizovaním stretnutia so zástupcami veľvyslanectiev akreditovanými v SR, ktorých sa zúčastnilo okolo 25 pracovníkov diplomatických zborov. Taktiež je potešiteľné, že novo-vymenovaní veľvyslanci si nachádzajú cestu i na našu alma-mater, čo v tomto roku dokumentovali noví veľvyslanci USA, Rakúska i Číny.

V oblasti rozvoja a investičnej činnosti sme vypracovali projektovú dokumentáciu FIIT na územné konanie, v súčasnosti sa pracuje na získaní stavebného povolenia s tým, že v decembri 2008 chceme položiť základný kameň budovy Fakulty informatiky a informačných technológií.

V uplynulom akademickom roku sme upravili a vybudovali športoviská na letnú časť Univerziády SR 2008: futbalové ihrisko s umelým trávnikom, multifunkčné ihrisko, šatne na študentskom domove Mladá garda, zrekonštruovali sme palubovku vo veľkej telocvični FEI STU.

Zriadili a vybudovali sme Multimediálne centrum STU s plným prístrojovým a softvérovým vybavením. Verím, že študenti toto centrum začnú plne využívať od novembra 2008.

Sú pripravené stavebné zámery resp. projektové dokumentácie na obnovu obvodového plášťa na Stavebnej fakulte, rekonštrukciu Fakulty architektúry, rekonštrukciu a dostavbu areálu na Bottovej ulici a Rázusovej ulici v Trnave, prekrytie dvora Vazovova – Mýtina a projekt Múzea STU.

Bola dopracovaná „Stratégia rozvoja energetického hospodárstva na STU v Bratislave“ a vypracovaná „Analýza revíznej činnosti pre zariadenia a prevádzky jednotlivých subjektov STU v Bratislave, Trnave, Gabčíkove a ostatných lokalitách“. V rámci uvedenej stratégie bol odovzdaný projekt „Energetického centra 25 kV konektoračnej jednotky v Gabčíkove“. Predpokladáme, že 50 % finančných prostriedkov získame zo štrukturálnych fondov. V súčasnosti je spracovaný stavebný zámer „Rekonštrukcie objektu energetického centra kampus-mesto“ (SvF STU, FCHPT STU, Sjf STU, FA STU) s využitím moderných technológií a potenciálnym využitím obnoviteľných zdrojov.

Uplynulé obdobie sa nieslo v duchu 70. výročia založenia našej alma mater. Oslavy, s bohatou účasťou zástupcov partnerských vysokých škôl a inštitúcií v SR i v zahraničí, ako aj predstaviteľov vlády SR, mali dôstojný priebeh, reprezentujúci históriu, tradície, ale i súčasné postavenie STU medzi vysokými školami na Slovensku.

S cieľom združovať našich úspešných absolventov bol v decembri minulého roku založený Alumni klub STU. Našou ambíciou je vytvoriť nový priestor na komunikáciu a umožniť vzájomné kontakty medzi absolventmi, ktorí úspešne ukončili fakulty STU za 70 rokov existencie univerzity, jej priaznivcami, priateľmi i podporovateľmi.

Práve v spolupráci s Alumni klubom chce STU v tomto akademickom roku obnoviť tradíciu univerzitných plesov; ten nasledujúci by mal byť 16. januára 2008 v INCHEBA, a. s., v spolupráci s viacerými priemyselnými zväzmi, na ktorý Vás úprimne a rád pozývam.

Ďalšie úspešné kroky vo svojom rozvoji zaznamenal univerzitný internetový portál. Potešujúca je najmä skutočnosť, že ho pozitívne ohodnotilo aj prestížne odborné periodikum PC Revue. Portál bol v konkurencii stránok slovenských vysokých škôl vyhodnotený ako najkvalitnejšie naprogramovaný, pričom bol vyzdvihnutý prístup k informáciám, ako aj jeho jednoduchý a pre všetky zložky jednotný, farebne diferencovaný dizajn.

Pozitívnu zmenou prešlo aj naše univerzitné periodikum Spektrum. Od septembra minulého roku prichádza k nám, čitateľom, už v plnofarebnej a obsahovo rozšírenej verzii. Vyššia kvalita časopisu prináša väčší záujem firiem o platenú inzerciu, čo prispieva k jeho ďalšiemu rozvoju.

Napriek pretrvávajúcim výhradám sa konečne zaužíval v našom bežnom pracovnom živote aj nový univerzitný vizuál. Nemusí sa páčiť všetkým, a nie každý sa s ním stotožní. Žiaľ, je nemožné vyhovieť všetkým. Jeho rešpektovanie, a predovšetkým dodržiavanie, v záujme spoločnej a jednotnej univerzitnej prezentácie nie je len vecou osobnej disciplíny. Je to bežne zaužívaná prax, či skôr samozrejmosť v ďaleko väčších, a priznajme si, snád aj významnejších inštitúciách, ako je tá naša.

Začali sme i tradíciu stretávania najlepších študentov s vedením STU pri príležitosti MDŠ a vytvorili tak užitočnú platformu na ich ocenenie, súčasne na vypočutie si ich názoru na kvalitu vzdelávacieho procesu, ako i dianie na Univerzite.

Uvedené aktivity by nebolo možné zrealizovať bez účinnej spolupráce s každou zložkou univerzity. Moja vďaka preto patrí všetkým, ktorí sa podieľali na úspechoch STU v uplynulom akademickom roku. Moja vďaka patrí Akademickému senátu STU, ktorý prijal viaceré rozhodnutia, ktoré posunuli kvalitu našej práce vpred.

Správna rada STU má v novele zákona nové úlohy, ktoré úspešne zvládla a všetkým členom Správnej rady za ich prácu ďakujem.

Univerzitná odborová organizácia pri Slovenskej technickej univerzite pod novým vedením korektne rokuje pri uzatváraní kolektívnej zmluvy a doteraz sme vždy našli kompromis vo vzájomných stanoviskách.

Milé dámy, vážení páni, milí študenti,

každý nový akademický rok je pre nás všetkých príležitosťou pokúsiť sa vylepšiť našu prácu, či už je to v radiaciach funkciách, alebo na iných úsekoch. Robme našu prácu poctivo a študenti to určite ocenia. Vyzývam aj našich študentov, aby s maximálnou zodpovednosťou pristupovali k študijným povinnostiam. Všetkým Vám želim pevné zdravie a veľa síl na splnenie úloh, ktoré nás v tomto akademickom roku čakajú.

Slávnostný príhovor podpredsedu vlády a ministra školstva SR Jána Mikolaja:

Je mi cťou, že môžem byť dnes medzi Vami a ako podpredseda vlády a minister školstva slávnostne otvoriť akademický rok 2008/2009 práve na vašej vysokej škole.

Minulý rok bol pre Slovenskú technickú univerzitu významný, pretože slávila 70. výročie svojho založenia. Je viac ako len symbolické, že v tom istom roku sme si pripomenuli aj 245. výročie založenia slávnej Banskej akadémie v Banskej Štiavnici Máriou Teréziou. Bola to prvá technická vysoká škola s vybavenými laboratóriami a známymi profesormi. Vaša univerzita sa vždy hlásila k jej odkazu. Aj Slovenská technická univerzita za tých 70 rokov vybudovala výskumné laboratóriá, v ktorých pracujú uznávaní odborníci. Svedčia o tom aj konkrétne čísla – má 147 profesorov, viac ako 300 docentov a vyše tisíc vysokoškolských pedagógov. Od svojho založenia vychovala 112 tisíc absolventov a ročne tu študuje v priemere 19 tisíc študentov. Úroveň vysokoškolského vzdelania však nie je len o číslach a štatistike. Predovšetkým je o kvalite poskytovaného vysokoškolského štúdia. Preto jednou z najvýznamnejších

udalostí vašej univerzity v minulom roku bolo jej hodnotenie Európskou asociáciou univerzít. Verím, že výsledky a zistenia hodnotiteľov pomohli k zlepšeniu fungovania vašej vysokej školy vo všetkých oblastiach – vo vzdelávaní, výskume, ale aj v systéme riadenia. Pretože v najbližšom období nás čaká veľmi zodpovedná úloha, ktorá súvisí s komplexnou akreditáciou vysokých škôl. Na základe vyhodnotenia činnosti všetkých verejných a štátnych vysokých škôl a časti súkromných vysokých škôl Akreditačnou komisiou budú zaradené medzi univerzitné vysoké školy, odborné vysoké školy alebo vysoké školy, čím chceme naplniť programové vyhlásenie vlády SR v otázke urýchlenej diferenciacie vysokých škôl.

Vážené slávnostné zhromaždenie,

vláda SR si uvedomuje, že najmä vzdelávanie má nepopierateľne pozitívne efekty na ekonomiku štátu, na jeho hospodársky rast, na rozvoj sociálnej dimenzie, na kvalitu života, ako aj na rast profesionálnej úrovne. Plne akceptuje fakt, že vzdelávanie významne pomáha pri riešení rozvoja miestnej zamestnanosti, pri oživovaní rozvojových aktivít obcí, malých regiónov s nízkym stupňom územnej a kvalifikačnej mobility pracovných síl. Vzdelanie tiež zvyšuje prevenciu pred negatívnymi spoločenskými javmi, pomáha pri riešení otázok solidarity, spravodlivosti, humanity, historickej, kultúrnej, národnej a občianskej identity a vlastenectva.

Vo všeobecnosti sa mení charakter vysokoškolského štúdia. Opúšťa sa systém, metódy a formy, ktoré preťažujú študentov faktografickými vedomosťami a ich reprodukciou pri skúške. Do popredia sa dostáva rozvoj tvorivých schopností abstrakcie a tímovej práce. Kladie sa dôraz na vytváranie priaznivých podmienok pre rozvíjanie nadania, talentu a schopností študenta, a to aj zapájaním sa do výskumnej činnosti katedier prostredníctvom študentskej vedeckej a odbornej činnosti. Zavádza sa štúdium vybraných predmetov v cudzom jazyku, kladie sa dôraz na počítačovú gramotnosť. Novou a jedinečnou príležitosťou pre rozvoj a skvalitnenie vysokých škôl a výskumu sú prostriedky z operačného programu Výskum a vývoj. Vysoké školy sa môžu uchádzať o peniaze z eurofondov prostredníctvom predkladania svojich rozvojových projektov. Z týchto prostriedkov máte možnosť už v druhej výzve získať financie na podporu infraštruktúry za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu. Významnou oblasťou podpory prostredníctvom eurofondov sú aj centrá excelentnosti. Prvá výzva bola uzavretá koncom augusta, ďalšiu pripravujeme v decembri.

Súčasnú reformu vo vysokom školstve a proces začleňovania do Európskeho vzdelávacieho, výskumného a inovačného priestoru sú možnosťou, ako posilniť proces spolupráce vysokých škôl a zástupcov zamestnávateľských a podnikateľských subjektov. V priebehu posledných rokov bolo organizovaných viacero podujatí, ktorých cieľom bolo akcelerovať dialóg vysokých škôl so zamestnávateľskými a podnikateľskými subjektmi, s cieľom posilniť a inovovať vzťahy medzi vysokoškolským vzdelávaním, hospodárskou praxou a ostatnými zložkami spoločnosti.

Aj Slovenská technická univerzita dokázala pružne zareagovať na prítomnosť zahraničných investícií, rozvíjajúci sa automobilový priemysel i nástup najnovších technológií. Odrazom toho sú pribúdajúce atraktívne študijné programy, rastúci záujem partnerov z výroby a podnikateľskej praxe, ako aj neustále sa zintenzívňujúca medzinárodná spolupráca. Výsledkami týchto aktivít prispieva na poli vedeckého výskumu i vzdelávania k rozvoju znalostnej ekonomiky, a tak sa významne podieľa na naplňovaní základných cieľov Lisabonskej stratégie na Slovensku.

Milí študenti, verím, že ste si zvolili správnu univerzitu, správnu fakultu a zaujímavý študijný program. Treba sa od prvých dní zamyslieť, čím chcete vlastne profesionálne byť, čo by ste chceli v živote robiť, čo dosiahnuť v priebehu vysokoškolského štúdia a ktorým smerom by ste sa radi profilovali. Potom môžete lepšie, cielavedomejšie využiť všetko, čo vám univerzita ponúka. Závisí predovšetkým od vás, ako využijete podmienky a možnosti katedier, fakúlt a celej univerzity, aby ste úspešne ukončili svoj stupeň vysokoškolského štúdia, pokračovali v štúdiu ďalej a začlenili sa v spoločenskom živote podľa vašich predstáv.

Dovoľte mi, aby som vám, študentom, a vašim učiteľom poprial v novom akademickom roku, aby sa vám práca darila, aby ste boli úspešní a spokojní v pracovnom i osobnom živote.

Ďakujem Vám za pozornosť.

Príhovor predsedu AS STU prof. Ing. Milana Žalmana, PhD.:

dovoľte mi, aby som sa vám prihovril pri príležitosti otvorenia nového akademického roku, zhodnotil činnosť AS STU za 1. rok jeho funkčného obdobia a súčasne načrtnol úlohy, ktoré senát čakajú v druhom roku funkčného obdobia.

Na úvod pár štatistických údajov:

V akademickom roku 2007/2008 zasadal AS STU 7-krát s priemernou 85% účasťou členov AS.

Ekonomická komisia AS STU zasadala 6x.

Legislatívna komisia AS STU zasadala 3x.

Akademický senát STU prijal 47 uznesení, väčšinou k materiálom, ktoré v zmysle zákona o vysokých školách musia byť predložené na schválenie akademickému senátu univerzity.

Nakoľko novela zákona o vysokých školách sa zavádza do života v tomto akademickom roku, AS venoval veľkú pozornosť jej realizácii, predovšetkým v oblasti schvaľovania úprav vnútorných univerzitných noriem. Novelizácia štatútu univerzity a fakúlt, ktorá vyplývala z novely zákona o vysokých školách, bola realizovaná formou dodatku. AS STU Dodatok č. 3 k Štatútu STU prerokoval a schválil s niektorými korekciami. Neschválil úpravu čl. 6 bodu 4, týkajúcu sa uzatvárania, zmeny a zrušovania pracovnoprávných vzťahov uskutočňovaných na fakulte.

Predkladateľ v návrhu doplnil text „s výnimkou zaradenia do funkcie profesora.“ Túto zmenu zdôvodnil snahou upraviť postavenie profesora tak, aby profesor mohol garantovať študijný program bez ohľadu na jeho príslušnosť k fakulte z hľadiska výkonu právomocí v pracovnoprávných vzťahoch. Hlasovanie k tomuto bodu dopadlo nasledovne: prezentovalo sa 34 členov AS STU, (za – 16, proti – 2, zdržal sa – 16), Hlasovanie možno charakterizovať športovou terminológiou: bola to remíza. Z diskusie členov AS vyplynul názor, že návrh zmeny zaradenia profesorov nebol včas predložený akademickej obci, a preto nebol návrh dostatočne prediskutovaný na fakultách, ale ani v kolégiu rektora. Citlivou stránkou tohto návrhu bolo, že neobsahoval aj prípadné návrhy na zmeny v mzdovej politike, minimálne v kategórii profesor.

Z návrhov, ktoré sme schválili v Dodatku k štatútu STU treba

do združenia Automobilový klaster – západné Slovensko, návrh na vstup STU v zastúpení MTF do združenia Centrum excelentnosti Trnava, návrh na zriadenie obchodnej spoločnosti STU a pravidiel na vkladanie peňažných vkladov alebo nepeňažných vkladov do iných právnických osôb. Všetky uvedené materiály po prerokovaní boli schválené.

AS STU sa na svojich zasadaniach vyjadroval aj k návrhu na zriadenie účelového zariadenia STU – Multimediálne centrum STU, návrhu zásad zriadenia a organizácie univerzitných ústavov STU, k podmienkam prijatia na štúdium v univerzitných študijných programoch a prerokoval podklady na komplexnú akreditáciu celouniverzitných študijných programov.

Pohľad do Auly D. Ilkoviča.

uviesť aj zmenu minimálneho počtu členov AS z počtu 35 na 20. Touto úpravou sa vytvoril priestor na hľadanie nového racionálneho modelu akademického senátu univerzity. Do praxe by sa mohol uviesť v ďalšom funkčnom období.

AS STU ďalej prerokoval a schválil Dodatok č. 2 k Štatútu Správnej rady STU a dodatky štatútov fakúlt. V uvedenom období AS prerokoval a schválil aj novelu Pracovného poriadku STU. Zmeny v zákone ovplyvnili aj oblasť vzdelávania, kde senát prerokoval a schválil Dodatok č. 2 k Študijnému poriadku STU, Dodatok č. 1 k poriadku prijímacieho konania na STU a Štipendijný poriadok STU.

AS sa každoročne zaoberá dôležitými správami, dokumentujúcimi činnosť a hospodárenie univerzity. Na jarných zasadaniach boli prerokované a schválené nasledovné materiály:

Aktualizácia dlhodobého zámeru rozvoja STU na rok 2008,
Výročná správa o činnosti STU za rok 2007,
Výročná správa o hospodárení STU za rok 2007.

Na podporu vedecko-výskumnej činnosti vedenie univerzity predložilo na schválenie členom senátu návrh na zriadenie Výskumného centra STU ako súčasť univerzity, návrh na vstup STU v zastúpení MTF

Členovia AS STU sa mali možnosť vyjadriť k zásadám zriadenia a organizácie univerzitných ústavov STU na dvoch zasadnutiach AS STU a to: 17. 12. 2007 a 18. 2. 2008. Z diskusie, ktorá bola veľmi bohatá vyberám nasledovné podnety, ktoré určite bude treba vyhodnotiť v ďalšom roku:

- Vyhodnotiť ekonomické dopady vzniku univerzitných ústavov,
- V novele organizačného poriadku STU definovať postavenie univerzitných ústavov.

V období akademického roka 2007/2008 sa akademický senát vyjadroval k ôsmim materiálom z ekonomickej oblasti. Všetky predložené materiály pred zasadnutím AS STU prerokovala ekonomická komisia AS a svoje pripomienky a odporúčania predložila na zasadnutí akademického senátu.

Akademický senát sa každoročne viackrát zaoberá schvaľovaním rozpočtu STU. Rozdelenie dotácie STU na jednotlivé súčasti sa realizovalo v súlade s metodikou rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám spracovanou MŠ SR. V porovnaní s rokom 2006 Ministerstvo školstva SR v roku 2008 výrazne zmenilo metodiku rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám.

Otvorenie nového akademického roka pritiahlo aj záujem novinárov.

Akademickí funkcionári STU.

Schválenie rozpočtu STU na rok 2008 – časť rozdelenie dotácie z MŠ SR bola prerokovaná na dvoch zasadnutiach AS: 31. 03 a 21. 04. 2008. Pri rozdeľovaní finančných prostriedkov na jednotlivé súčasti univerzity v zmysle metodiky MŠ SR vznikli veľmi veľké rozdiely a tieto predkladateľ upravil korekciami, ktorých výsledkom bol upravený nárast dotácie na rok 2008 pre fakulty. Rozpočet STU na rok 2008 – časť rozdelenie dotácie z MŠ SR – schválil senát v apríli. Podstatná časť diskusie pri schvaľovaní dotácií bola zameraná predovšetkým na upravenú metodiku rozdelenia mzdových dotačných prostriedkov na jednotlivé súčasti. Na záver diskusie k tejto problematike prijal AS uznesenie č. 8.2/2008, v ktorom požiadal rektora pripraviť do októbra 2008 zásady delenia prostriedkov na STU vrátane financovania univerzitných ústavov na nasledujúce obdobie. Úloha to nie je jednoduchá a určite si bude vyžadovať posúdenie aj ďalších orgánov univerzity.

Študentská časť senátu STU prostredníctvom svojich členov zaujímala stanoviská najmä k problémom, ktoré sú spojené so sociálnymi a študijnými záležitosťami študentov, a to: analýze subjektov pôsobiach v Študentských domovoch a jedálňach STU, analýze výšky poplatkov za ubytovanie a dôvodmi ich zvýšenia. Niektorí členovia aktívne spolupracovali aj pri návrhu zriadenia multimediálneho centra STU a pri organizácii univerzitných akcií (Retro čaj).

Dynamika aktivít vedenia STU v poslednom roku je značná. Aj z jednoduchého odpočtu schvaľovaných a prerokovaných materiálov je vidieť ich náročnosť na odborné posúdenie a vyhodnotenie z hľadiska ich prínosu pri naplňaní dlhodobého zámeru rozvoja STU schváleného AS v minulom roku. Je preto trvalá požiadavka pre predsedníctvo AS a vedenie STU, aby materiály prerokované a schvaľované v senáte, boli pripravované kvalitne a zavčas.

Možno konštatovať, že akademický senát STU, ako samosprávny akademický orgán, má svoje nezastupiteľné miesto v riadení univerzity. Je dôležité, aby aj v druhom roku svojho funkčného obdobia pokračoval v aktívnej činnosti pri naplňaní strategických zámerov rozvoja univerzity.

Vážené dámy a páni,

na záver mi dovoľte poďakovať vedeniu univerzity a osobne rektorovi V. Báľšovi za kvalitnú spoluprácu. Takisto mi dovoľte poďakovať členom akademického senátu STU za ich aktívnu a obetavú prácu v senáte.

Na záver môjho príhovoru prajem akademickému obci STU veľa úspechov v novom akademickom roku 2008/09.

Vedci a výskumníci s ľudskou tvárou – to bola Noc výskumníka 2008

Pred štyrmi rokmi Európska komisia prišla s iniciatívou popularizovať a prezentovať výsledky vedy a výskumu pre širokú verejnosť. Realizácia tohto nápadu bola viac ako úspešná. Ukázať, že výskumníci sú ľudia ako my ostatní smrteľníci a pohybujú sa bežne okolo nás bez toho, aby sme si to zvlášť uvedomovali, sa stretlo s obrovskou pozitívnou odozvou vo verejnosti.

Povolanie vedcov – výskumníkov je zaujímavé. Pokúšajú sa objaviť neobjavené a výskúmať nepoznané. Pre laikov je to povolanie tajomné a neprístupné. Bohužiaľ, práve výsledky výskumníkov častokrát zostávajú skryté niekde v poslednej zásuvke laboratórií, i napriek tomu, že mnohé z pokusov sú veľmi vtipné a zábavné. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo v dňoch 26. až 27. septembra 2008 výskumníci zo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave odhodili svoje „biele plášte“ a zapojili sa po druhýkrát do akcie Noc výskumníka 2008 v bratislavskom Auparku. Noc výskumníka 2008 paralelne prebiehala vo viac ako 150 mestách v 29 členských a sčlenených krajinách Európskej únie.

Počas Noci výskumníka 2008 boli odkryté mnohé tajomstvá, ktoré vykládali úsmev na tvárach návštevníkov bratislavského nákupného centra, a tiež vyvolali nadšenie v detských očiach. Slovenská technická univerzita v Bratislave sa na podujatí zaujímavo prezentovala v rámci Vedeckej show. Prostredníctvom 7 stánkov sústredených v jednom bloku sa stala veľkým lákadlom najmä pre deti, mládež a návštevníkov, ktorí sa čo i len trochu zaujímajú o niečo nové a nepoznané. Pozitívom bolo, že výskumníci z STU svoje prezentácie postavili pre návštevníkov aktívne. Okoloidúcich zapájali do „malých – veľkých“ pokusov. Zároveň im princípy a zákonitosti pokusov vysvetlili vtipnou formou, čím ukázali svoju ľudskú tvár.

Noc výskumníka 2008 – čím sa STU zviditeľňovala u laickej verejnosti?

Každé zo siedmich stanovišť STU bolo kompaktným, obsahovo uceleným aktívnym celkom. Prostredníctvom niekoľkých krátkych videofilmov bola predstavená „Elektrotechnika naživo“ s jednotlivými študijnými odbormi na FEI STU. Prezrieť si hviezdnu oblohu pomocou bežného softvéru a hardvéru umožnilo stanovište „icPoint“. Návštevníci mali možnosť zahrať si náučnú hru „Bloodlezz“ so zvukovým vstupom – bzučaním ako komár. Získať nové vedomosti z oblasti geografie Slovenska a preskúšať si ich, poskytla návštevníkom „slepá mapa“, kde učiteľom je počítač. Pre najmenších návštevníkov bolo najzaujímavejším stanovištem, kde sa prezentovalo „kreslenie elektrickým prúdom“ grafitovou ceruzkou na navlhčený papier, ktorý sa sfarbil na ružovo. Stanovište „Chémia v praxi“ prezentovalo viacero pokusov, ako napr. citrón sa môže stať batériou, pokovovanie klinca meďou alebo písanie ceruzkou naružovo. Strednú a staršiu generáciu návštevníkov zaujala praktickosť – konkrétne stanovište s problematikou „štetrenie energií v domácnosti“, kde boli demonštrované merania elektrickej energie v rôznych situáciách v domácnosti a riešenia problematiky stand by prístrojov.

Podujatie Noc výskumníka 2008 bola jednou z mála príležitostí pozrieť sa, čo sa deje za dverami laboratória. Jeho hlavným prínosom bolo zviditeľnenie STU ako výskumnej inštitúcie so zaujímavým obsahom aj pre laickú verejnosť. Každému, kto sa podieľal na organizácii tohto podujatia patrí ešte raz srdečná vďaka.

Ivana Lisická R STU, Mária Búciová R STU

foto: Miroslav Mihálik

Univerzita tretieho veku pri STU oslavuje 10. výročie svojej existencie

Rozdelenie ľudského života na prvý vek – príprava na povolanie, druhý vek – pracovná kariéra, a tretí vek, definovaný ako postproduktívne obdobie života, je relatívne fiktívne a nemá presné hranice. Tak, ako niektorí do konca života nevyrastú z mladíckeho vyvážania, ďalších sprevádza práca až do konca ich života. Napriek tomu bol koncept „tretieho veku“ zvolený vo Francúzsku v roku 1973 za základ na vytvorenie prvej univerzity určenej pre starších občanov. V tomto období si viacerí uvedomili nielen to, že je slušnejšie hovoriť – ľudia vo vyššom veku – nie „starí“, a tým pádom nepotrební, ale aj to, že najmä vplyvom zlepšenia životnej úrovne a zdravotnej starostlivosti je starších ľudí stále viac a napriek svojmu veku sa chcú aktívne zapájať do diania v spoločnosti. Na udržanie kontaktu so stále pribúdajúcimi novými technológiami a poznatkami nie je nikdy neskoro zapojiť sa opäť do štúdia. Nezodpovedanou otázkou je, kedy každý z nás dosiahne tento tretí vek a kedy sám pre seba prijme označenie senior. Všetci akosi dúfame nielen v to, že sa takéhoto veku dožijeme, ale aj v to, že zostaneme minimálne duševne mladí. Napriek tomu, že rok 1999 bol vyhlásený za Medzinárodný rok starších ľudí a prijímania záväzných stratégií a politík na zlepšovanie života seniorov v jednotlivých krajinách, sme toho názoru, že popri sociálnej a rodinnej starostlivosti nezameniteľnú úlohu v tom, aby naši seniori zostali mladí, zohrávajú práve univerzity tretieho veku.

Koncept vzdelávania seniorov na univerzitnej úrovni sa z Francúzska v 80. rokoch minulého storočia preniesol do Británie, Austrálie, Nového Zélandu. Tam vznikali svojpomocné organizácie seniorov, ktoré pre svojich členov, buď na základe odbornosti, alebo regiónu organizovali vzdelávanie. Kým v týchto krajinách boli aktivity koordinované dobrovoľníkmi a financované z vlastných zdrojov, v bývalom Československu už v roku 1986 vyšla takáto iniciatíva z akademického prostredia. V tomto roku profesori Pacovský a Čihák z Lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe začali prednášať biológiu človeka pre seniorov. Cieľom týchto prednášok bolo predovšetkým zlepšovať zdravotný stav populácie seniorov. Po zmene politického režimu sa však otvorila významná možnosť poskytovať záujmové vzdelávanie v oblasti humanitných a prírodných vied pre tých, ktorým bola táto možnosť počas trvania reálneho socializmu odopretá. Treba zdôrazniť, že Univerzita Komenského založením univerzity tretieho veku na jar roku 1990 bola nielen priekopníkom tohto vzdelávania na Slovensku, ale aj medzi prvými piatimi univerzitami v Československu.

V súčasnosti existujúce celosvetové združenie univerzít tretieho veku (AIUTA) a Európska organizácia starších študentov (EFOS) majú stovky členov a milióny aktívnych seniorov. Aj u nás sa do tohto „hnutia“ seniori zapájajú dobrovoľne a stále vo väčšom počte. Dnes majú možnosť vybrať si túto formu vzdelávania na 13 univerzitách na Slovensku. Ako vyplýva z informácie o Asociácii univerzít tretieho veku na Slovensku, z celkového počtu 920 000 dôchodcov UTV navštevuje viac ako 5 tisíc (5 282 v roku 2007), čo zodpovedá aj situácii u na-

ších západných susedov (Asociácie univerzít tretieho veku ČR – 15 000 účastníkov v roku 2007).

Pri príležitosti 10. výročia vzniku UTV na STU sme sa jej vedúcej RNDr. Eleonóry Adlerovej opýtali, aké boli začiatky Univerzity tretieho veku na našej alma mater:

„V závere roku 1997 bolo na Slovensku už 7 takýchto vzdelávacích inštitúcií. Ako už bolo spomenuté, prvá bola založená pri Univerzite Komenského v Bratislave v roku 1990 a postupne sa pridávali vysoké školy v ďalších mestách (Nitra, Banská Bystrica, Košice, Žilina...). Snaha vedenia STU zriadiť UTV aj pri najväčšej slovenskej univerzite technického zamerania našla živnú pôdu po vytvorení celouniverzitného pracoviska – Inštitútu celoživotného vzdelávania (ICV). Okrem organizovania vzdelávacích, rekvalifikačných, inovačných a špecializovaných kurzov a seminárov mu pripadla aj úloha rozbehnúť a trvale zabezpečovať záujmové vzdelávanie strednej a staršej generácie formou univerzity tretieho veku. Akceptovaná bola koncepcia, odporúčaná Asociáciou univerzít tretieho veku na Slovensku, podľa ktorej je štúdium vo všeobecnosti trojročné, tvorí ho tzv. všeobecný ročník a dvojročný študijný odbor. Ukončené môže byť slávnostným odovzdaním Osvedčenia o absolvovaní záujmového vzdelávania. Slovenská technická univerzita dala k dispozícii priestory, pod ICV vytvorila „mini“ oddelenie Centrum ďalšieho vzdelávania (dva polovičné úväzky) a stanovila termín začiatku činnosti UTV na jeseň najbližšieho roku (1998). Ja som v tom čase ešte naplno pracovala na Katedre fyziky FEI STU a o univerzitách tretieho veku som vedela len to, že existujú, a že jedna je v Bratislave. Napriek tomu som vôbec nezaváhala, keď mi prorektor J. Kalužný ponúkol jeden z tých polovičných úväzkov. Tak sme s Ruženkou Jančuľovou, pracovníčkou Rektorátu STU, ktorá prevzala druhú polovicu úväzku, mohli začať.

RNDr. Eleonóra Adlerová, CSc., s rektorom STU prof. Ing. V. Bálašom, DrSc.

Predovšetkým bolo potrebné získať odborne i pedagogicky erudovaných prednášateľov, zaujímavé témy, pripraviť pedagogickú dokumentáciu, obstaráť aspoň základnú didaktickú techniku, a pochopiteľne, propagovaním (osobne, v dennej tlači a iných médiách) získať záujemcov. Aj keď sme mali aj iné povinnosti, napr. kompletne zabezpečenie trojročných vzdelávacích kurzov BOZP, všetko bolo pripravené načas. Slávnostný začiatok výučby spojený s imatrikuláciou sa konal 23. októbra 1998 za prítomnosti rektora STU, prorektora pre vzdelávanie, vedúcej akademických činností STU a pozvaných hostí z MPSVR SR, MŠ SR a Jednoty dôchodcov na Slovensku. Bol to pekný darček Slovenskej technickej univerzity seniorom Bratislavy a jej okolia k Medzinárodnému roku starších ľudí, ktorý vyhlásilo UNESCO.

Pokiaľ ide o kvantitu, začínali sme veľmi skromne. Do prvého ročníka nastúpilo 39 starších študentov celkom zaujímavého zloženia: relatívne vysoké percento mužov (41 %), takmer 50 % uchádzačov malo vysokoškolské vzdelanie (podmienka je úplné stredoškolské vzdelanie). Dôchodcov bolo 29, ostatných 10 poslucháčov si kvôli štúdiu na UTV upravovalo svoj pracovný režim. Veková hranica na vstup na UTV, platná dodnes, je 45 rokov pre ženy, 50 rokov pre mužov a zhora nie je obmedzená. Medzi prvými študentmi sme mali aj 84-ročnú JUDr. Máriu Horákovú, ktorá s nami vydržala až do svojich 91 rokov. Kvôli úplnosti musím ešte dodať, že hneď v prvom roku existencie sme mali aj jeden študijný odbor – architektúru – s desiatimi študentmi, ktorý dovtedy zabezpečovala Fakulta architektúry STU v rámci UTV pri Univerzite Komenského.

A ako je to dnes, po desiatich rokoch? V akademickom roku 2007/2008 sme do štatistík hlásili už 593 študentov, 5 dvojročných študijných odborov – dejiny architektúry, architektúra a urbanizmus, záhradná a krajinná architektúra, potraviny a zdravie človeka, počítače, a jeden trojročný – starostlivosť o telesné a duševné zdravie. K nim treba ešte pridať jednoročný kurz Internet a zaujímavé praktické využitie počítačov. Posledne menovaný študijný odbor je určený pre tých, ktorí absolvovaním študijného odboru počítače na našej UTV nadobudli základné vedomosti a zručnosti v informačno-komunikačných technológiách, resp. tiež tým absolventom všeobecného ročníka UTV, ktorí už požadované vedomosti a zručnosti v oblasti IKT majú. Zaujímavý je tým, že sa na ňom aplikuje metóda „učenia sa na projektoch“. Študenti za pomoci lektora vypracovávajú (individuálne alebo v tímoch) menšie počítačové projekty, ako napr. animované prezentácie, vytvárajú si vlastné webové stránky, tvoria jednoduché učiace a skúšobné programy, fotoalbumy, využívajú rôzne výpočty a grafické spracovanie dát, a pod. Na záver akademického roku organizujeme seminár, na ktorom môžu výsledky svojej práce prezentovať svojim spolužiakom, hostia sú vítaní.

UTV pri STU má v súčasnosti ustálený tím kvalitných prednášateľov, ktorý tvoria poprední vedecko-pedagogickí pracovníci najmä zo Slovenskej technickej univerzity, ale tiež zo Slovenskej akadémie vied, iných univerzít, vedecko-výskumných inštitúcií a odborníci z praxe. Má študentov, ktorí si vážia možnosť dozvedieť sa novosti a zaujímavosti zo sveta vedy a techniky, ktorí majú záujem vypočuť si vedecky fundované rady na zlepšenie kvality jesene života. Ochotne sa popasujú aj s novými informačno-komunikačnými technológiami a vo svojom okolí šíria

Medzi prvými študentmi bola aj 84-ročná JUDr. Mária Horáková, na obrázku s prof. Ing. Krem-paským, DrSc., jedným z prednášateľov.

dobré meno našej UTV i jej materskej univerzity. Môžeme si len želať, aby to tak zostalo aj v budúcnosti, a aby tvorcovia zákonov o vzdelávaní v našom štáte konečne aj oficiálne vzali na vedomie, že tu existujú inštitúcie, ktoré sa venujú systematickému vzdelávaniu najmä staršej generácie“.

Dovoľte mi, na záver poďakovať Dr. Eleonóre Adlerovej, prvej a doterajšej vedúcej Univerzity tretieho veku pri Slovenskej technickej univerzite, ako aj jej kolegyniam a kolegom. Ocenenie sa jej dostalo aj od rektora prof. Ing. Vladimíra Báľeša, DrSc. Rád by som poprial jej, ako aj všetkým súčasným účastníkom nielen veľa zdravia, ale aj chuti do práce a štúdia. Všetkých ostatných zase upozorňujem, že vek, keď sa budeme môcť zapísať na Univerzitu tretieho veku sa blíži. Prosím, preukazujte jej preto aspoň takú podporu, ako doteraz.

Miroslav Babinský, ICV STU

Eleonóra Adlerová, ICV STU

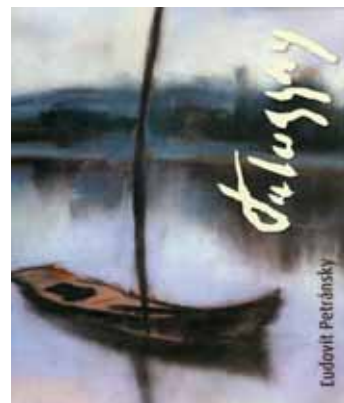
FA Monografia o Zolovi Palugyayovi

V priestoroch Delovej bašty Trenčianskeho hradu sa 5. júla 2008 konala vernisáž výstavy obrazov výtvarnej skupiny 6 + 1. Prestížnou súčasťou tohto podujatia bol aj významný akt – krst monografie

o akademickom maliarovi Zolovi Palugyayovi. Autorom knihy je dekan Fakulty architektúry STU Dr. h. c. prof. PhDr. Ľudovít Petránsky, DrSc. Publikácia vyšla v edícii Zlatý fond slovenského výtvarného umenia.

Monografiu krstí považský kráľ Bolek Polívka.

V príjemnej letnej atmosfére monografiu pokrstil aj považský kráľ Bolek Polívka, a to veľmi originálnym spôsobom – kyticou, zväzkom raže. A ako vtipne poznamenal, aj z tejto kytice môže byť po spracovaní výborná ražná pálenka.

Kvetoslava Ferková, FA STU

FA Španielska architektúra našimi očami

Španielska architektúra v ponímaní klasickej moderny v našom poznaní neznamenala niečo výrazne charakteristické ako fínska, britská, nemecká či francúzska. Tento mýtus sme sa snažili prelomiť exkurziou do Madridu, Barcelony. Bolo to náročné, veď Madrid je od Bratislavy vzdialený asi 2500 km. Cesta bola, samozrejme, delená na reálne vzdialenosti a prerušovaná nielen povinnými prestávkami pre vodičov, ale aj žiadaným spánkom pre účastníkov zájazdu. Aj tak sa pri takejto dlhej ceste musia minimálne dve noci stráviť posediačky v autobuse. Obvyklé limity v množstve informácií boli už len v našej fyzickej odolnosti a objeme záznamových zariadení našich fotoaparátov.

EXPO VODA 2008

Jeden z cieľov našej cesty bola návšteva svetovej výstavy o vode – EXPO VODA 2008 – v Zaragoze. Svoje zastúpenie tam malo aj Slovensko, no naša účasť nemala taký silný ohlas ako napr. africké štáty. Jar v Španielsku má už svoje charakteristické „grády“, a tak skoro dvojhodinové čakanie na slnku v nekonečných radoch pred vstupom do areálu výstavy bolo vyčerpávajúce. Celý svet si konečne začína vážne uvedomovať dôležitosť vody pre život ľudstva na zeme a na tejto výstave to aj bolo cítiť.

Madrid

Madrid, hlavné mesto Španielska, má viac ako 3 milióny obyvateľov, je tiež hlavným mestom rovnomennej provincie, ktorá je súčasťou jedného zo 17 autonómnych spoločenstiev Španielska. Je

sídlom vlády a španielskeho kráľa Juana Carlosa I. Najznámejšími areálmi mesta sú Prado, jedna z najslávnejších a najrozsiahlejších galérií na svete a Kráľovský palác, umiestnený v prepychovej záhrade z 18. storočia. Populárne centrum Madridu Puerta del Sol má na južnej strane miesto nazvané „Kilometre Zero“, kamennú tabuľu, na ktorej sú vyznačené vzdialenosti do všetkých kútov Španielska i Európy práve z tohto východiskového bodu. Keďže sme však mali možnosť navštíviť aj nie každodenné architektonické skvosty, boli sme priam unesení najnovšími realizáciami stavieb na bývanie (kedy k tomu dôjde u nás?). Madrid je známy nielen historickými architektonickými skvostami, ale aj novými konceptmi objektov rôznych funkcií. Medzi nimi v súčasnom období dominuje dnes už známy hotel Puerta América. Majiteľ hotelovej siete Silken, do ktorej hotel patrí, však poveril pre každé poschodie iného z tvorcov. Ba aj sir N. Foster, autor budúceho hotela tejto siete v Londýne prijal ponuku na jedno poschodie a bol snáď najracionálnejším spomedzi všetkých ostatných autorov. 19 tvorcov alebo architektonických kancelárií vtlačilo svojou koncepciou každému poschodiu naozaj individuálnu „tvár“. Medzi nimi naisto dominuje poschodie od Zaha Hadid, využívajúce jeden z najnovších hitov medzi plastmi – Hi Mac. Pre spoločnosť Silken, ktorá prevádzkuje v Španielsku sieť už 30 luxusných hotelov, bol minulý rok veľmi úspešný (cena za jednu noc dosahuje 15 000 Sk...) Niekoľko mesiacov pred hotelom Puerta América získali hotel v Bruseli a tento rok plánujú otvoriť luxusný 5-hviezdičkový projekt v centre Londýna od N. Fostera.

Pod dizajn tohto 5-hviezdičkového madridského hotela s 342 lôžkami sa podpísalo množstvo tvorcov. Autorom hrubej stavby, pripomínajúcej svojimi krídlami roztvorenú knihu, je SGA Estudio, ktorú do básne Libertad (sloboda) „zabalil“ francúzsky architekt Jean Nouvel. Úryvky tejto básne od Paula Éluarda sú v mnohých jazykoch roztrúsené po celej fasáde hotela, či už na hliníkových paneloch, alebo na polohovateľných markízach. J. Nouvel nazval projekt „Mad Hotel“, z ktorého sa vraj čoskoro stane múzeum moderného dizajnu. Hviezdné architektonické mená ako Jean Nouvel, Javier Mariscal, Arata Isozaki, Ron Arad, David Chipperfield, Norman Foster, Zaha Hadid a ďalší spôsobili nielen niekoľkonásobné prekročenie plánovaného rozpočtu, ale aj pre investora problém udržania takého množstva súťaživých egocentrikov na uzde. Konečný výsledok však stojí za to a iba prosté stlačenie gombíku vo výťahu prenesie návštevníka na každom poschodí do úplne odlišného sveta a zmení spôsob nazerania na architektúru. Každý z autorov bol oslovený priamo, každý dostal rovnakú plochu s presnými rozmermi izieb, rovnakú sumu peňazí a úplnú slobodu. Autor opláštenia hotela dostal tiež možnosť navrhnuť celkovo 12 izieb na dvanástom poschodí s prívlastkom „libertine“ (roztopašné), ktoré zároveň patria medzi tie najdrahšie.

O ďalších architektonických skvostoch snáď nabudúce.

Ivan Petelen
FA STU

MTF Štátnice už aj v angličtine

V dňoch 5. – 6. júna 2008 sa na Ústave materiálov MTF STU v Trnave konali štátne skúšky na študijných programoch technické materiály a nekovové materiály. Zaujímavosťou je, že diplomanti majú už druhý rok možnosť absolvovať obhajobu diplomovej práce aj v anglickom jazyku. V tomto akademickom roku ju využilo sedem študentov na študijnom programe technické materiály. Pre prípravu diplomovej práce v angličtine sa študenti nerozhodli samoúčelne. Dobre si totiž uvedomujú, že na trhu práce sa týmto krokom stávajú pre svojich potenciálnych zamestnávateľov oveľa atraktívnejší. Veď o našich absolventov je nemalý záujem práve v zahraničných spoločnostiach. Aj v budúcnosti rátame s obhajovaním diplomových prác v anglickom jazyku, o to viac, že od školského roku 2009/2010 zabezpečuje ústav výučbu v anglickom jazyku na inžinierskom študijnom programe Surface Engineering of Advanced Materials. V nasledujúcom období

budú mať práve títo absolventi na treťom stupni štúdia u nás zelenú, pretože doktorandi majú možnosť získať zaujímavé ponuky na štúdium a spoluprácu u našich zahraničných partnerov.

Tento záujem potvrdzuje aj zloženie štátnicovej komisie, predsedal jej O.Univ. Prof. Dipl. – Ing. Dr. techn. Hans-Peter Degischer, z Ústavu materiálov a technológií Tech-

nickej univerzity vo Viedni. Členmi štátnicovej komisie boli: Dr. Wolfgang Schützenhöfer z firmy Böhler Edelstahl GmbH & Co KG, Kapfenberg (Rakúsko), doc. Ing. Viliam Hrnčiar, CSc., prof. Ing. Jozef Janovec, DrSc., a Ing. Martin Kusý, PhD., z našej univerzity.

Magda Péteryová
MTF STU

Slávnostná promócia sa uskutočnila v Dome kultúry v Humennom.

FCHPT Promócie absolventov bakalárskeho štúdia FCHPT STU v Humennom

Po úspešnom absolvovaní trojročného bakalárskeho štúdia vo výučbovo-študijnom centre (VŠC) Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave so sídlom v Humennom sa 17. septembra 2008 uskutočnila slávnostná promócia

v humenskom Dome kultúry. Za účasti akademických funkcionárov – prorektora STU prof. Ing. Františka Janíčka, PhD., dekana FCHPT Dr. h.c. prof. Ing. Dušana Bakoša, DrSc., prodekanov: prof. Ing. Jána Šajbidora, DrSc., doc. Ing. Jána Dvorana,

PhD. (promótora), doc. Ing. Zdenka Žideka, PhD., predsedu akademického senátu FCHPT doc. Ing. Antona Gatiala, PhD. – boli odovzdané diplomy bakalára 38 absolventom. Slávnostného promočného aktu sa zúčastnili čestní hostia – primá-

(Ing. S. Rehuš, výkonný riaditeľ Chemes, a.s., Ing. Juraj Mandzák, Ing. Jozef Hurný, generálny riaditeľ. Humenských mliekarní, a. s., Ing. Štefan Jursa, riaditeľ Tytex Slovakia, s. r. o.). Finančná i materiálno-technická pomoc Nadácie umožnila vybudovanie dvoch výpočtových laboratórií, ako aj vytvorenie základných podmienok na realizáciu bakalárskeho štúdia. Nemôžno pritom nespomenúť ústretovosť pracovníkov SPŠCHaP, ako aj ďalších inštitúcií mesta i VÚC.

Trojročné úsilie absolventov, učiteľov i ďalších zainteresovaných sa zavŕšilo slávnostnou promóciou. Na zabezpečení jej prípravy a dôstojného priebehu sa

tor mesta Humenné Vladimír Kostilník, čelní predstavitelia rozhodujúcich firiem, riaditelia stredných škôl, učitelia, ako aj rodičia a príbuzní absolventov.

Spomedzi 38 absolventov 21 študovalo v dennej forme a 17 v externej forme štúdia, s odborným zameraním na dva študijné programy – automatizácia, informatizácia a manažment v chémii a potravinárstve, a potravinárstvo. Treba tiež zdôrazniť, že trom absolventkám – Bc. Ivane Kolesárovej, Bc. Jane Obešterovej a Bc. Ivane Repčíkovej bolo udelené „pochvalné uznanie dekana“ a finančné ocenenie.

Je namieste otázka, čo predchádzalo tejto slávnostnej akademickej udalosti? FCHPT ako jediná technologická fakulta tohto zamerania má celoslovenské pôsobenie, to znamená, že pripravuje absolventov pre celé Slovensko. V nedávnej minulosti štúdiom na tejto fakulte končila približne tretina absolventov z východného Slovenska (v súčasnosti Prešovský a Košický vyšší územný celok), čo predstavovalo 50 až 80 absolventov ročne. V ostatných rokoch však tento podiel poklesol až na dramatickú hodnotu – do 10 absolventov ročne. Tento nepriaznivý jav predpovedal do budúcnosti nedostatok kvalifikovaných odborníkov príslušného zamerania v danom regióne, čo by sa prejavilo v problémoch pri jeho ďalšom rozvoji. Túto skutočnosť si uvedomili aj kompetentní činitelia v Humennom. Ako prví navštívili dekana fakulty – Ing. Juraj Mandzák, v súčasnosti vedúci úseku riadenia ľudských zdrojov Nexis Fibers, a. s.,

spolu s výkonným riaditeľom Ing. Jánom Čemom, s myšlienkou vytvorenia pobočky fakulty priamo v Humennom. S konkrétnou ponukou jej umiestnenia prišiel riaditeľ Strednej priemyselnej školy chemickej a potravinárskej (SPŠCHaP) Ing. Vladimír Gaľ. Po viacerých rokovaníach za účasti zástupcov mesta a primátora, na ktorých sa prerokovali otázky materiálno-technického a personálneho zabezpečenia štúdia, jeho organizácie a ďalších záležitostí, nadobudol pôvodný zámer reálne kontúry. S výučbou vo Výučbovo-študijnom centre FCHPT so sídlom v Humennom sa začalo v akademickom roku 2005/2006. Nevyhnutným zabezpečením štúdia bolo zriadenie Nadácie na podporu štúdia vo VŠC. V jej správnej i dozornej rade sú zástupcovia mesta (primátor V. Kostilník, za VÚC Ing. K. Lacko), ako aj rozhodujúcich firiem

významnou mierou podieľal aj tajomník FCHPT Ing. Vladimír Žubor, vedúca oddelenia pedagogických činností FCHPT Mgr. Anna Balogová, študijná referentka vo VŠC Gabriela Tižáková a vedenie a pracovníci Mestského kultúrneho strediska v Humennom, za čo sa im patrí vysloviť úprimné poďakovanie.

Slová ocenenia založenia VŠC v Humennom, promócie prvých absolventov i želanie jeho ďalšej úspešnej činnosti, ktoré zazneli z úst primátora, dekana i prorektora STU, ako aj pozvaných hostí, boli symbolickou bodkou po slávnostnej akademickej udalosti a povzbudením do budúcnosti.

Ján Dvoran
prodekan FCHPT STU

SvF Projekt celoživotného vzdelávania VOCAL

V roku 2007, po zlúčení viacerých programov EÚ do programu Celoživotného vzdelávania, dostala Stavebná fakulta na základe úspešného projektu Problem Solve – oceneného v roku 2006 Európskou značkou za kvalitu a inovatívnosť – ponuku, opäť sa zapojiť ako spoľahlivý partner do nového projektu VOCAL (projekt po odbornej stránke zabezpečuje Katedra jazykov na SvF STU – PhDr. Dagmar Špildová). Cieľom projektu je príprava študentov na mobilitný pobyt v zahraničí. Táto príprava ponúka zlepšenie praktických jazykových schopností a zároveň dáva poznatky o zvyklostiach v danej krajine.

V predošlom projekte Problem Solve sa výsledný produkt projektu zameriaval na prípravu študentov v anglickom, nemeckom, španielskom, talianskom, francúzskom, švédskom a slovenskom jazyku. Hlavné témy jazykovej prípravy boli: cestovanie, ubytovanie, spoločenský život, núdzové situácie a pracovné prostredie v danej krajine a v danom jazyku.

Návrh nového projektu počíta s dvoma pracovnými skupinami:

Prvú skupinu tvoria noví partneri, t.j. nové krajiny (Bulharsko, Fínsko, Maďarsko, Litva, Portugalsko) a k jazykom z predošlého projektu Problem Solve sa pridajú výučbové e-learningové moduly z uvedených krajín. Tematické okruhy ostávajú pre nových partnerov rovnaké ako boli v predošlom projekte, pričom obohacujú výsledný produkt o možnosť e-learningovej výučby ďalších jazykov používaných v EÚ.

Druhú skupinu tvoria starí partneri z predošlého projektu (Taliansko, Nemecko, Švajčiarsko a Slovensko), ktorých cieľom je zabezpečiť inovatívnosť výsledného produktu

Pracovné stretnutie VOCAL tímu.

vytvorením tzv. LSP modulu – Language for Specific Purposes, čo možno voľne preložiť ako *špecificky zameraná jazyková výučba*. Táto sa bude zaoberať oblasťou obchodu a podnikania, bankovníctvom, službami, turistickým priemyslom a stavebným inžinierstvom (za koncepciu zodpovedá Stavebná fakulta – Katedra jazykov) a bude dostupná v deviatich jazykoch EÚ.

Moduly webových riešení zohľadňujú rozličné spôsoby učenia sa a interaktívne materiály poskytujú autonómne prostredie pre štúdium. Materiály dostupné na internete sú v rámci projektu vytvorené bilingválne (t.j. v jazyku partnerskej krajiny a v angličtine). Pozostávajú z jazykových cvičení a testovania poznatkov. Pilotný projekt VOCAL predstavuje pre každého pedagóga námet na spracovanie vlastných učebných textov formou e-learningu a multijazyková forma učebných materiálov určite prispeje k väčšiemu záujmu zahraničných študentov o štúdium u nás.

Projekt je ukázkovým príkladom manažmentu podávateľa projektu – Institute of Technology Tralle v Írsku. Multinárodný tím pozostávajúci z 11 partnerských inštitúcií spolu komunikuje cez webové rozhranie www.vocalproject.eu, kde možno nájsť aj všetky informácie o projekte. Dôkazom kvalitnej spolupráce projektového tímu zo SvF STU a Technického Inštitútu v Tralle je podpis bilaterálnych dohôd od roku 2006 pre projekt Sokrates Erasmus, ako aj spokojní študenti Stavebnej fakulty študujúci každoročne v Tralle.

Produkt z predošlého projektu Problem Solve využívajú zahraniční študenti prichádzajúci na Stavebnú fakultu na výučbu slovenského jazyka a naši študenti odchádzajúci do zahraničia.

Valéria Lesňáková
SvF STU

SjF Športové súťaže zamestnancov Strojníckej fakulty na začiatku akademického roka

Vedenie Strojníckej fakulty STU v Bratislave sa zamýšľalo na tým, ako netradične, ale pritom efektívne uskutočniť spoločný dialóg so všetkými zamestnancami. Vedenie fakulty zároveň chcelo, aby sa aj zamestnanci navzájom lepšie poznali a medzi sebou komunikovali. Spojenie zábavy so športovými súťažami sa javilo

ako najlepší spôsob na realizáciu tohto cieľa. Ako však prinútiť k športovej aktivite pracovníkov, ktorých vekový priemer vo všetkých kategóriách narastá, a mnohí z nich sa už necítia vo vynikajúcej športovej kondícii? Bolo treba vymyslieť akcie, ktoré sú na športovú pripravenosť menej náročné, ale pritom zábavné.

Vedenie fakulty osobne pozvalo každého zamestnanca 18. septembra 2008 na štadión na ŠD Mladá garda a venovalo mu tričko s logom fakulty. Pozvaní boli aj bývalí pracovníci fakulty, dnes v dôchodkovom veku, ktorí mali a majú neustále športového ducha, a preto bol predpoklad, že prídu. Na podobnú akciu organizovanú vedením

fakulty sa nepamätali. Prišli mnohí, za čo im ďakujeme. O tričká bol veľký záujem, ale ku skúšaní kvôli veľkému chladu nedošlo. Po úvodných slovách a krátkych organizačných pokynoch Mgr. Cepkovej dekan otvoril športové podujatie, ako býva zvykom – výstrelom.

Hlavným trhákom úvodu akcie bol priateľský zápas medzi vedením fakulty a vedením ústavov. Nadišla šanca nakopnúť vedenie fakulty bez následkov na osobnom ohodnotení. Aktéri boli v plnom nasadení, pričom v jednom mužstve spojilo sily vedenie fakulty s akademickým senátom (na ktorej fakulte sa to stáva?). O urputnosti zápasu svedčí aj obrázok. Po krutom boji si aktéri podali ruky a spolu sa odfotoграфovali.

Prof. Peciar pri preberaní tričky na mieru s logom fakulty uvažoval: „Bude mi dobré, nepribral som?“

Dekan fakulty, doc. Šooš po krátkom príhovore otvoril podujatie výstrelom.

Ani naša liga nehrá s takým zápalom ako vedenie fakulty (predseda akademického senátu Ing. Chmelko pri bránení čistého konta vedenia fakulty, ktorého členovia pozorne sledujú akciu), prodekan Urban, dekan Šooš a prodekan Králik – za hráčom.

Zástupcovia vedenia ústavov s vedením fakulty po boji v priateľskej atmosfére (čo bolo, to bolo...).

Na koho asi myslí doc. Ščepka, aby trafil na terč. Doc. Ďestās pri sústredení sa na čo najlepší výkon. Už v mladosti vraj podával na Mladej garde tie najlepšie výkony.

Mgr. Vassalová v maximálnom sústredení sa snaží skrotiť malú žltú guľu v kľukatých chodníkoch v čo najkratšom čase.

Výplatné pásky a prácu rozhodcov treba kontrolovať. Aj v petangu, lebo sa hralo za zaujímavé ceny. Ing. Jerz, Ing. Nemčenkova, doc. Polóni a Ing. Pluskuňáková v napätom očakávaní.

Pri hádzaní na kôš sa Ing. Tekulová bude musieť ešte niečo naučiť od dcéry – basketbalistky. Presne trafiť.

Paralelne sa uskutočňovali súboje v iných športoch. Zábava gradovala aj bez podávania alkoholických nápojov, čo v týchto končinách nie je vždy pravidlom. Súťažilo sa v strelbe, špeciálnom vedení loptičky na čas, hádzaní na kôš a v petangu. Na fotografiách si možno všimnúť ohromné sústredenie sa na najlepší výkon. Podobne ako pri prednášaní v posluchárňach fakulty.

Pracovníci fakulty sa na športovom dni zamestnancov Strojníckej fakulty asi dobre cítili, pretože zostali na štadióne aj po skončení súťaží a čakali na vyhlásenie výsledkov. A to už bolo aj po dobrom guláši, kofole, desaťstupňovom pive a bryndzových haluškách, ktoré špeciálne navaril doc. Harman. Popri exaktných matematických výpočtoch nás presvedčil, že aj presné dávkovanie ingrediencií do tohto

Očakávanie udeľovania cien víťazom v mnohých napínavých súťažiach.

Víťazné mužstvo vo futbale – Ústav technológií a materiálov. Získali putovný pohár dekana Strojníckej fakulty STU a cenné taniere z Modry s logom fakulty.

slovenského národného jedla má zvládnuté. No vzorec neprezradil.

Okolo 15. hodiny prišlo k vyvrcholeniu dňa – odovzdávanie cien víťazom. Nielen vecnými darmi boli účastníci podujatia potešení. V chladnom počasí ich hriala predovšetkým dobrá atmosféra, nadviazanie neformálnych a často priateľských kontaktov a zábava, o ktorú sa snažil komentovaním na štadióne aj autor týchto riadkov. A to bol hlavný cieľ nášho podujatia.

Marian Králik

prodekan SjF STU

Foto: **Tibor Andrejčák**

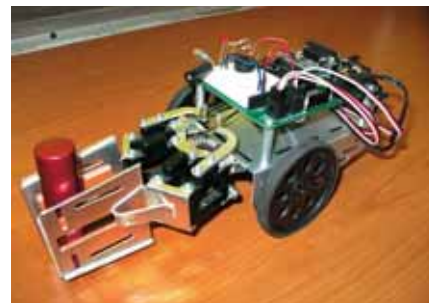
FEI Letná škola robotiky na FEI STU

Počas letných prázdnin sa na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave zišlo viac ako 30 záujemcov o robotiku z celej Európy na Letnej škole robotiky s názvom Robolution - mechatronic future. Študenti technických univerzít doslova z celej Európy od Španielska, Belgicka, cez Rakúsko, Poľsko, Litvu či Estónsko, až po Rumunsko a Turecko navštevovali každý deň dopoludnia prednášky pokrývajúce rôznorodé oblasti robotiky.

Históriu tejto technickej disciplíny priblížil doc. Ing. Peter Hubinský, PhD. (FEI STU) a na kultúrny kontext robotiky upozornil v inšpiratívnej prednáške prof. RNDr. Jozef Kelemen, DrSc. (Slezská univerzita v Opave). Niekoľko prednášok z oblasti umelej inteligencie, evolučných algoritmov a pravdepodobnostnej

robotiky zabezpečili naši kolegovia RNDr. Andrej Lúčny, PhD. a Mgr. Pavel Petrovič, PhD., z FMFI UK. Na ďalšie dva tutorialy sme pozvali kolegov z partnerských škôl, takže sme zažili zaujímavé uvedenie do problematiky senzorov pre robotov od Dipl.-Ing. Adriana Dabrowskeho (HTL Spengergasse, Viedeň) a dvojdnňový intenzívny kurz spracovávanie signálov a implementácie algoritmov DSP na jednoduchých osembitových RISC procesoroch, ktorý viedol prof. Dipl.-Phys. Gerhard Gruhler s kolegom Dipl. Ing. Petrom Haeuptle (Univerzita v Heilbronne, Nemecko).

Po obedovej prestávke sa účastníci každý deň popoludní zišli v laboratóriách Fakulty elektrotechniky a informatiky, kde prakticky overovali poznatky získané dopoludnia.

Rozdelení do skupín po dvoch alebo troch pracovali s mobilnými robotmi Boe-Bot. Po prvom týždni už mali dostatok skúseností na to, aby mohli pracovať na jednoduchých projektoch. Či už to bol robot prenášajúci malé predmety alebo robot, ktorý sa dokázal orientovať podľa kompasu, splnili svoj cieľ – motivovať študentov k ďalšej samostatnej

práci a orientovať sa v ďalšom štúdiu na oblasť mobilnej robotiky.

S nadšením prijali študenti aj možnosť zúčastniť sa na dvoch odborných exkurziách.

Tá prvá sa uskutočnila vo firme MicroStep-MIS, kde si mohli pozrieť zariadenia a metódy pre monitorovacie meteorologické systémy a laserové meracie pracovisko. Druhá exkurzia sa uskutočnila v spolupráci s rakúskou organizáciou InnoC.at na Neziderskom jazere v južnom Rakúsku, kde sme videli ukážky plavby autonómne navigovanej plachetnice bez ľudskej posádky. Vďaka organizátorom celé podujatie zavŕšila plavba vyhlídkovým remorkérom po jazere spojená s ochutnávkou produkcie miestnych vinárov.

V spolupráci s Fakultou elektrotechniky a informatiky podujatie zorganizovalo občianske združenie Robotika.SK a študentská

organizácia BEST (Board of European Students of Technology) za podpory Agentúry pre podporu vedy a výskumu a jej programu LPP06. Podujatie bolo financované aj z programu Cezhraničnej spolupráce **Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013** Creating the future. Robotov Boe-Bot dodala a výdatne zasponzorovala firma RLX components.

Podrobnejšie informácie, vrátane popisu študentských projektov nájdete na adrese <http://www.robotika.sk>

Richard Balogh
FEI STU

FIIT Od Uralu k všadeprítomnému počítaniu 45 rokov informatiky na STU 5 rokov FIIT STU

Dňa 1. októbra 2008 oslavovala FIIT STU svoje piate narodeniny. Oslavovali i študenti. Nielen prácou, teda vzdelávaním sa, no tentokrát ich v posluchárňach čakala i sladká odmena a očakávanie, či sa poobede na nich usmeje šťastena a odnesú si aj nejaký zaujímavý darček. Študijné oddelenie hralo veselými farbami, zo stropov sa na všetkých usmievali balóny. Napätie vyvrcholilo v poobedňajších hodinách, aula sa naplnila. Kto získa iPAQ? Kto bezšnúrový telefón? Mňam, tá torta vyzerá chutne... Ani tá „basa“ kofól nie je na zahodenie... Poniektorí si odnášali tričká, ďalší šťastlivci dostali pozvánky na slávnostný večer v divadle West. No nezabudlo sa ani na cenu útechy, vitamínová bomba – balíček citrónov. 1. októbra sa oplatilo ísť do školy!

Hlavná oslava však vypukla až vo večerných hodinách. Divadlo West sa naplnilo informatikmi a sieťovými odborníkmi z akademickej pôdy i praxe. Stretli sa tu pedagógovia, študenti, akademickí funkcionári, top manažéri i radoví pracovníci... Všetci so spoločným menovateľom – FIIT STU. Fakulta informatiky a informačných technológií oslavuje 5. výročie svojho vzniku a Slovenská technická univerzita 45 rokov výučby a výskumu informatiky na svojej pôde.

„Vítam celé slávnostné zhromaždenie, je pre mňa a nás veľkým potešením vidieť tu všetky tie známe tváre. Veľmi rád by som vás privítal každého menovite...“ Týmto slovami začal slávnosť predseda akademického senátu fakulty prof. Pavol Návrat. Po ňom nám dekan fakulty, prof. Ľudovít Molnár pripomenul vývoj informatiky na STU, od jej prvých počiatkov až po súčasnosť – teda od Uralu k všadeprítomnému počítaniu.

Študijné oddelenie hralo farbami.

Aula sa zaplňa, napätie pred tombolou narastá...

... spoločnými silami - fúúú... (čo si pritom priatli?)

Po zaujímavej prezentácii dekana fakulty, nastal čas i na ocenenie práce – udeľovanie medailí Wolfganga Kempelena. Medaila Wolfganga Kempelena je najvyšším ocenením udeleným fakultou za prínos k rozvoju vedeckého poznania v oblasti informatiky a informačných technológií všeobecne alebo špeciálne vo vzťahu k rozvoju na STU alebo na FIIT, ktorej udelenie schvaľuje vedecká rada FIIT STU.

... ujde sa všetkým?

Medailu z rúk dekana fakulty si prevzali:

prof. Ján Blatný za spoluprácu v osemdesiatych rokoch pri vytváraní celoštátnych študijných programov v študijnom odbore elektronické počítače,

prof. Milan Češka za spoluprácu na obsahovej prestavbe štúdia v odbore elektronické počítače, ktorý je aj spoluautor spoločnej vysokoškolskej učebnice, pravidelný člen komisií pre štátne skúšky a oponent doktorských prác, člen vedeckej rady FIIT STU,

prof. Bořivoj Melichar za spoluprácu na obsahovej prestavbe štúdia v odbore elektronické počítače, ktorý je spoluautor spoločnej vysokoškolskej učebnice, pravidelný člen komisií pre štátne skúšky a oponent doktorských prác,

Ing. Anton Scheber, ktorý je člen VR STU, člen komisií pre štátne skúšky, za vyhľadávanie a podporu nadaných a talentovaných študentov informatiky a informačných technológií.

Kempelenova medaila – líc a rub

Humor a dobrá nálada nechýbali ani na javisku. Zľava: prof. V. Bálež, prof. L. Molnár a prof. P. Návrat

Maurice Hennequin: Klamárka Ketty

Po príhovore rektora V. Báleša dostal slovo Ing. Andrej Kadlic, bývalý kolega a v súčasnosti predstaviteľ jednej z firiem pôsobiacich v oblasti informačných a komunikačných technológií.

Komédia o klamstvách a zamotaných situáciách, do ktorých sa notorická klamárka Ketty, zákonite musela dostať – to je len výstižný obsah divadelného predstavenia Mauricea Hennequina: Klamárka Ketty, ktoré následne všetkých zabavilo.

...oslava pokračovala diskusiou...

... pre každého ešte malé prekvapenie...

Slávnostná narodeninová oslava pokračovala bohatou recepciou, ktorá potešila všetkých gurmánov a samozrejme diskusiou do neskorých nočných hodín.

Zuzana Marušincová

Foto: kolektív autorov

FIIT Študenti RCNA FIIT STU víťazili

Koncom júna 2008 sa konalo medzinárodné kolo súťaže sieťových akademíí Cisco Olymp 2008 (NAG 2008 - Networking Academy Games 2008), ktorá bola určená budúcim profesionálom v oblasti informačných technológií so zameraním na počítačové siete.

V medzinárodnom kole sa zúčastnilo 50 stredoškolských a vysokoškolských študentov z 10 európskych štátov. Slovensko zastupovala desaťčlenná skupina, v ktorej mala dvoch svojich zástupcov aj Regionálna sieťová akadémia pri FIIT STU: Vladimíra Michalca („čerstvého“ absolventa bakalárskeho štúdia FIIT STU) a Marcela Ďuriša (študenta FMFI UK). Obidvaja študenti si obhájili svoj úspech z národného kola a odniesli si víťazstvo:

- Vladimír Michalec v kategórii UNI - pred N. Nikolayom zo Sofijskej univerzity (Bulharsko) a A. Krivulčíkom zo Žilinskej univerzity,
- Marcel Ďuriš v kategórii PT - pred T. Heroutom zo SŠEAS v Ústí nad Labem (Česko) a M. Kukanom zo SPŠ A. Jedlíka v Nových Zámkoch.

Súťažiaci riešili praktické úlohy a on-line test. Najskôr si preverili svoje teoretické vedomosti a potom v laboratóriách FIT VUT Brno (ČR) i praktické zručnosti. Slovenskí študenti svojimi úspechmi potvrdili, že Slovenská republika patrí k európskej špičke v príprave budúcich sieťových profesionálov. Viac o súťaži nájdete na stránke: <http://www.netacad-games.cz/results.php>

Zuzana Marušincová, FIIT STU

Študenti FIIT STU.

FIIT Študenti FIIT STU druhí v celosvetovej súťaži Imagine Cup 2008

Dňa 8. júla 2008 skončil šiesty ročník súťaže. Microsoft Corp vyhlásil výsledky Imagine Cup 2008 v Musée du Louvre v Paríži (Francúzsko) po týždni intenzívneho súťaženia medzi finalistami, ktorí sa prebojovali z vyše 200 tisíc súťažiacich z viac ako 100 krajín a regiónov.

Súťažilo sa v 9 kategóriách. Víťazi boli vyhlásení na slávnostnom oceňovaní počas Imagine Cup World Festival.

Študenti Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Bratislave súťažili v kategórii Software Design a umiestnili sa na 2. mieste pred maďarským tímom. Víťazstvo si odniesol austrálsky tím.

Slováci po prvýkrát v absolútnom finále súťaže Imagine Cup

Dňa 3. júla 2008 sa v Paríži začala súťaž pre 370 študentov (124 tímov) zo 61 krajín – Imagine Cup 2008. Študenti súťažili v deviatich kategóriách, rozdelených do troch skupín: Technologické riešenia, Skúška schopností a Digitálne umenia, rozdelených do deviatich podkategórií. Tohtoročná téma súťaže znela „Predstavte si svet, v ktorom technológia prispieva k záchrane životného prostredia“

Slovenský tím študentov Housekeepers (Jakub Šimko, Marian Hönsch, Dušan Zeleník a Michal Kompan pod odborným dohľadom prof. Márie Bielikovej) súťažili v kategórii Softvérový dizajn, ktorá spadá

pod Technologické riešenia. Ich projekt s názvom Energy Consumption Manager (Analyzátor spotreby energie) sa zameriava na problém vysokej spotreby energie v domácnostiach. Vyvinuli systém, ktorý detailne monitoruje spotrebu elektrickej energie v domácnosti. Meracie zariadenia sú umiestnené

Postúpili sme do finále!!!

Hauskeepers si urobili po prvej prezentácii krátku prestávku... Zľava: Marian Hönsch, Jakub Šimko, Mária Bielíková, Dušan Zeleník a Michal Kompan.

Spokojný so študentmi je aj dekan, prof. Ľudovít Molnár, ktorý prišiel podporiť „Housekeepers“.

medzi zdrojom elektriny a spotrebičom a dáta z nich sú 24 hodín denne bezdrôtovo prenášané do osobného počítača. Tu špeciálna aplikácia dáta vyhodnocuje, spracováva štatistiky, vytvára predpovede spotreby, identifikuje neefektívne alebo nepoužívané spotrebiče a podáva návrhy na možné zefektívnenie spotreby energie. Takto získané údaje by podľa študentov z Housekeepers mohli byť zaujímavé aj pre komerčnú sféru a mohli by motivovať k výrobe ekologicky šetrných elektrospotrebičov.

Pozrite si aktuality webového sídla www.fiit.stuba.sk alebo stránky súťaže <http://imaginecup.com/about/news.aspx>.

Zuzana Marušincová, FIIT STU

Professional MBA Automotive Industry

Vienna University of Technology | Slovak University of Technology in Bratislava

Zo stretnutia štyroch technických univerzít

V dňoch 9. – 10. 10. 2008 sa na pozvanie TU Viedeň uskutočnilo pravidelné pracovné zasadnutie rektorov štyroch technických univerzít, a to: ČVUT – Praha, BUTE – Budapešť, STU – Bratislava, TU – Viedeň.

Obsahom rokovania v prvý deň boli prezentácie ohľadom vytvorenia Európskeho technologického inštitútu v Budapešti (Dr. Péceli Gábor – rektor), Inovačného centra ČVUT v Prahe (prof. Havlíček – rektor), ako aj spoločného postgraduálneho študijného programu medzi TU Viedeň a STU Bratislava – *Professional MBA Automotive Industry* (prof. Keiser, prorektor) – ako 4-semesterálneho programu externého štúdia.

Nasledujúca pracovná sekcia bola zameraná na spoločné aktivity štyroch univerzít v budúcom roku. Jednomyseľne bola prijatá myšlienka zorganizovania letnej školy pre študentov zo všetkých štyroch univerzít, za účasti prednášateľov z týchto vysokých škôl na globálnu tému v anglickom jazyku.

Ďalšie pracovné stretnutie sa uskutoční v septembri 2009, pričom pozývajúca univerzita bude naša STU v Bratislave.

Dušan Petráš, prorektor STU

Euro je tu, zbohom koruna II.

Uvádzací (štartovací) balíček

Na konci minulej časti seriálu *Euro je tu, zbohom koruna* sme uviedli, že v decembri si občania budú môcť kúpiť uvádzací balíček slovenských euromincí v hodnote 500 korún, a takto si s predstihom privykať na novú menu. V uvádzacom balíčku bude nasledovný počet slovenských euromincí:

eurominca	počet	hodnota v eurách
2 €	2	4,00
1 €	6	6,00
50 c	8	4,00
20 c	8	1,60
10 c	6	0,60
5 c	5	0,25
2 c	5	0,10
1 c	5	0,05
Spolu	45	16,60 (500,09 Sk)

prepočítané konverzným kurzom 30,1260 SKK/EUR

Hoci si ľudia balíčky so slovenskými euromincami budú môcť kúpiť v predstihu, nemali by ich do 1. januára 2009 (až odvtedy budú oficiálnym platidlom) používať (obchodníci doma ani v zahraničí by ich nemali dovtedy prijímať).

Dohromady naplní Národná banka 1,2 milióna štartovacích balíčkov, pričom jeden bude mať vyše 240 gramov. Ich predaj na osobu pritom nebude obmedzený. Predzásobiť sa balíčkami teda môžu aj drobní podnikatelia, ktorí si eurovú hotovosť nestihli alebo nechceli objednať z banky.

Euromena

Históriu eura možno datovať od decembra 1995, keď Európska rada schválila euro ako názov európskej menovej jednotky. V máji 1998 potom Európska rada jednomyselne rozhodla, že 11 členských štátov (Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko) spĺňa podmienky na prijatie jednotnej meny a 1. januára 1999 táto mena v bezhotovostnom platobnom styku nahradila národné meny. V hotovostnom styku sa však naďalej platilo národnými bankovkami a mincami.

Fyzicky sa eurové bankovky a mince zaviedli ako zákonné platidlo v 12 členských štátoch EÚ (11 + Grécko) od 1. 1. 2002 (vtedy mala Európska únia 15 štátov, ostatnými tromi členmi boli Dánsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo, ktoré však prijatie spoločnej meny odmietajú). Neskôr zaviedli euro ešte 3 štáty rozšírenej Európskej únie: Slovinsko (od 1. 1. 2007) a Cyprus a Malta (od 1. 1. 2008). Euro je teda v súčasnosti menovou jednotkou v 15 z 27 štátov Európskej únie – eurozóna. Ostatných 12 štátov Európskej únie má dočasnú výnimku – majú teda ešte stále svoju vlastnú menu.

Mimo európskeho kontinentu sa euro používa na územiach členských štátov eurozóny (portugalské súostrovia v Atlantickom oceáne, španielske územia na africkom kontinente, francúzske zámorské územia).

Na európskom kontinente sa s ohľadom na predchádzajúcu menovú úniu a na základe dohôd s EÚ používa euro ako vlastná mena aj v Monaku, San Maríne a vo Vatikáne (v týchto troch krajinách sa v obmedzenom množstve vydávajú aj euromince s vlastnou rubovou národnou stranou, kvôli ich popularite medzi zberateľmi však v obehu nie sú veľmi rozšírené).

Jednostranne bez dohody s EÚ zaviedli euro ako zákonné platidlo Andorra, Čierna Hora a Kosovo.

Euromince

Kým eurobankoviek je iba 7 (5, 10, 20, 50, 100, 200 a 500 €) a sú pre všetky štáty rovnaké, rôznych obehových euromincí v 8 nominálnych hodnotách (2 €, 1 €, 50 c, 20 c, 10 c, 5 c, 2 c a 1 c) je už teraz neúrekom. A čím ďalej, tým ich bude viac. Táto rozmanitosť má 3 príčiny:

1. Obehové euromince majú síce na líci spoločnú európsku stranu, na rube však majú charakteristickú národnú stranu. Každý štát eurozóny si na rubovú stranu má právo dať svoje vlastné symboly (Slovensko bude mať dvojkríž na trojvrší na 2 € a 1 €, Bratislavský hrad na 50 c, 20 c a 10 c a Kriváň na 5 c, 2 c a 1 c), pričom všetky mince platia vo všetkých krajinách eurozóny.

2. Pôvodná spoločná európska strana na 2 €, 1 €, 50 c, 20 c a 10 c minciach zobrazovala Európsku úniu pred rozšírením 1. mája 2004, teraz zobrazuje geografický obraz Európy. Zmena spoločnej strany euromincí spôsobená rozšírením Európskej únie sa netýka 5 c, 2 c a 1 c mincí, keďže táto zobrazuje Európu a jej polohu na zemeguli vo vzťahu k Afrike a Ázii.

3. Každý štát eurozóny má právo v každom roku vydať pamätnú mincu v hodnote 2 €. Tieto mince majú rovnaké znaky a vlastnosti a rovnakú spoločnú stranu ako bežné mince 2 €, líšia sa len pamätným motívom na národnej strane. Tieto mince sú zákonným platidlom na celom území eurozóny. Prvú pamätnú mincu vydalo v roku 2004 Grécko pri príležitosti Olympijských hier v Aténach (vľavo).

Od tej doby vyšlo ďalších 24 pamätných mincí, z nich jedna (vydaná v roku 2007 pri príležitosti 50. výročia Rímskej zmluvy) je taká, ktorú vydali všetky štáty eurozóny. Na minci sú v jazyku príslušnej vydávajúcej krajiny alebo v latinčine uvedené slová „Treaty of Rome 50 years“, „EUROPE“ a názov vydávajúcej krajiny. Nápis sú teda pre každú krajinu iné, motív však zostáva rovnaký. Druhou takouto mincou bude už v januári 2009 dvojeurovka k 10. výročiu Hospodárskej a menovej únie. Bude na nej štylizovaná postava človeka, ktorého ľavá ruka plynule prechádza do symbolu eura (návrh slovenskej verzie vpravo).

Vladimír Kovár FCHPT STU, člen Slovenskej numismatickej spoločnosti

JUBILANTI

Jubilant prof. Ing. Alexander Príbela, DrSc.

Pred nedávnom sa v plnom zdraví a činorodej práci dožil významného životného jubilea 80 rokov vedec a pedagóg Slovenskej technickej univerzity prof. Ing. Alexander Príbela, DrSc. Patrí k profilujúcim osobnostiam slovenskej potravinárskej vedy. Na Slovenskej technickej univerzite založil odbor *chémia a hodnotenie potravín* a bol poverený jeho vedením v rokoch 1988 – 1997.

V bohatej pedagogickej činnosti sa okrem vlastnej fakulty angažoval aj v rezorte Ministerstva pôdohospodárstva, kde organizoval a viedol postgraduálne štúdiá zamerané na kontrolu a riadenie kvality potravinárskeho priemyslu, na analytické metódy detekcie cudzorodých látok v požívatinách, krmivách a pôde. Okrem toho prednášal na postgraduálnych kurzoch na Inštitúte pre vzdelávanie lekárov a farmaceutov a Prírodovedeckej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na fakulte inicioval a založil *Senzorické laboratórium* a stal sa jeho vedúcim a odborným garantom. V rámci svojej činnosti organizuje kurzy a školenia, čím významne prispieva k celoživotnému vzdelávaniu pracovníkov potravinárskeho priemyslu, poľnohospodárstva, zdravotníctva a veterinárnej praxe.

Vedecská aktivita menovaného sa koncentruje najmä do oblasti chémie, analýzy a hodnotenia potravín. Významné sú najmä štúdie chemickej štruktúry horkých látok v potravinách, kde sa v spolupráci s Chemickým ústavom SAV a ČSAV podarilo identifikovať niekoľko nových senzorycky a biologicky aktívnych látok. Výsledky svojej výskumnej práce publikoval v početných domácich a zahraničných časopisoch. Prednášal na sympóziách, konferenciách a seminároch doma i v zahraničí, ale i počas stáží na viacerých zahraničných vysokých školách a vedec-

kých inštitútoch. Prof. Príbela je autorom viac ako 500 vedeckých a odborných prác, 10 patentov a zlepšovacích návrhov, z ktorých mnohé boli realizované. Je autorom alebo prispievateľom do 45 knižných publikácií z toho 10 monografií. Pre študentov napísal 45 vysokoškolských skript, ktoré slúžia ako učebnice na FCHPT, ale aj na iných fakultách v SR.

V organizačnej oblasti sa intenzívne angažoval najmä ako garant viacerých odborných konferencií, napr. Laboralim, Cudzorodé látky v potravinách a i., ale aj ako člen redakčných rád domácich a zahraničných časopisov a zborníkov. Bohatú odozvu jeho vedeckej práce dokumentuje vyše 250 citácií našich a zahraničných autorov. Prof. Príbela bol jedným zo zakladajúcich členov Slovenskej spoločnosti pre vedy poľnohospodárske, potravinárske, lesnícke a veterinárske pri SAV a člen potravinárskej sekcie, ako aj zakladajúcim členom Československej akadémie zemédskej (ČSAZ) v rámci federácie a Slovenskej poľnohospodárskej akadémie. Od roku 1989 je riadnym členom Slovenskej akadémie poľnohospodárskych vied (SAPV). Pracoval v atestačných komisiách Ministerstva pôdohospodárstva a výskumných ústavov.

Významná bola jeho aktivita v početných vedeckých a odborných spoločnostiach. Bol predsedom komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác v odbore chémia a technológia požívatín, predsedom štátnicových komisií v odbore kvasná chémia a technológia, predsedom Slovenského výboru vedeckotechnickej spoločnosti (SV VTS), Ústrednej rady ČSVTS, členom Komisie pri predsedníctve SAV pre otázky základného výskumu výživy a potravín. Významne sa podieľal na príprave a rozvoji akreditačného systému v rámci Ústavu pre normalizáciu,

merania a skúšobníctva (ÚNMŠ) pri vláde SR a stal sa členom Technického výboru ako expert.

Všestranná aktivita bola ocenená početnými zlatými medailami a plaketami významných domácich a zahraničných inštitúcií. Zlaté medaily: SVŠT 1988, ČSAPV Praha 1988, FPBT, VŠCHT, Praha 2004, CHTF 1988; Medaila Juraja Fándlyho 2003, Pamätná plaketa SVŠT, 1973, Pamätné medaily akademika Muchu, V. Žufu 2003, FPBT, VŠCHT, Praha 2001, VÚM, Žilina 2003, Akadémie ekonomickej, Poznaň, 1978. Prof. Príbela bol ocenený Čestným uznaním UV SVTS PP (1973), od roku 1994 je čestným členom SSPLPV SAV a v roku 1988 mu bol odovzdaný dekrét čestného člena ČS VTS v Prahe.

V mene vedenia Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU i stoviek absolventov univerzitného štúdia, ktoré vychoval, prajem prof. Príbelovi do ďalšieho života veľa zdravia, tvorivých síl a podmienok na uskutočnenie svojich predsavzatí.

Ján Šajbidor, prodekan FCHPT STU

JUBILANTI Životné jubileum prof. Ing. Jozefa Skákalu, PhD.

Emeritný profesor STU a čestný člen Comité International des Poids et Mesures, CIPM, Sévres, 80-ročný.

Podrobný prehľad zamestnaní, zastávaných funkcií a odborných aktivít (pedagogických na STU, príprave vedeckých pracovníkov, publikačných a v medzinárodnej spolupráci) sme uverejnili pri príležitosti 70-ročného jubilea v októbriovom čísle 1998/1999 tohto časopisu. Preto teraz len pripomenieme:

Jubilant s numerologicky zaujímavým dátumom narodenia 28. 8. 1928. Po ukončení vysokoškolského štúdia na Strojníckej fakulte SVŠT (1951) bol zamestnaný na Sjf SVŠT/STU v rokoch 1951 až

1957 ako asistent, 1964 – 1971 ako docent a profesor, 1981 – 1996 ako profesor, pričom v priebehu ostatných zamestnaní (Slovenský úrad pre miery a váhy a drahé kovy, Ústav mechaniky strojov a automatizácie SAV, Československý metrologický ústav a Úrad pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo SR) pôsobil bez prerušenia na Strojníckej fakulte ako externý prednášateľ. Od nastúpenia na fakultu sa aktívne podieľal na rozvoji disciplín z merania a automatizácie, na založení a vybudovaní Katedry automatizácie a merania Sjf (1964), otvorení študijného odboru prístrojová, regulačná a automatizačná technika (1968) a medziodborového štúdia strojár-ska aplikovaná elektrotechnika (1982), na vytvorení

školiaciach pracovísk vedeckých pracovníkov a zabezpečení obhajobných miest na Strojníckej fakulte vo vedných odboroch meracia technika a automatizačná technika (názvy podľa pôvodnej nomenklatúry). Sám ako školiteľ v uvedených odboroch dovedol za 40 rokov do úspešnej obhajoby dizertačnej práce celkom 29 aspirantov a jedného doktoranda. Jeho pôsobenie na SVŠT, resp. STU bolo popri rade medailí ocenené v roku 2004 udelením čestného titulu profesor emeritus STU.

Z mimoškolských aktivít možno pripomenúť otvorenie a úspechy v modelovaní a identifikácii priemyselných procesov pre účely riadenia v spolupráci s Ústavom mechaniky strojov a automatizácie SAV, významný podiel na založení a rozvoji Československého metrologického ústavu v Bratislave a na vytvorení Slovenského národného akreditačného systému – SNAS pri Úrade pre normalizáciu,

metrologiu a skúšobníctvo - ÚNMS SR. Jeho zásluhy o rozvoj metrologie na Slovensku boli ocenené udelením ceny J. F. Segnera a zlatej medaily ÚNMS SR (2005).

Najvýznamnejšou aktivitou v medzinárodnej spolupráci bola činnosť v Medzinárodnom výbore pre váhy a miery CIPM (orgán svetovej metrickej konvencie v Paríži), kde po skončení (16 rokov člen, z toho 10 rokov podpredseda) mu bol udelený titul čestného člena CIPM.

Posledných 10 rokov už ako dôchodca prednášal na SJF nový predmet certifikácia a akreditácia v národnom hospodárstve, pracoval v SNAS na príprave metodických smerníc pre akreditáciu a vo funkcii predsedu akreditačnej komisie (2000 – 2004). V rokoch 2004 – 2007 viedol v Slovenskom metrologickom ústave prípravné práce na zavedenie overovania elektrických sfigmomanometrov. V priebehu posled-

ných 10 rokov napísal 1 monografiu vydanú v roku 2000 v rámci projektu TempusIB-JEP 1325/98 a publikoval v odborných časopisoch a zborníkoch celkom 28 príspevkov.

Aktivity ostatných desiatich rokov ukazujú elán nášho jubilanta, ktorý sa živo zaujíma aj o dianie na Ústave automatizácie, merania a aplikovanej informatiky SJF, následníka bývalej Katedry automatizácie a merania SJF, kde s uspokojením sleduje prácu svojich žiakov – štyroch profesorov, ktorých svojho času viedol v rámci vedeckej výchovy.

Milý Jožko, všetci pracovníci ústavu Ti prajeme naďalej pevné zdravie, ďalšie úspešné roky, spokojnosť a rodinnú pohodu.

Gabriel Hulkó

vedúci Ústavu automatizácie, merania a aplikovanej informatiky SJF STU

ROZLÚČILI SME SA

s prof. Ing. Emilom Škrabalom, DrSc., Dr. h. c.

(18. 7. 1906 – 23. 9. 2008)

Dňa 23. septembra 2008 vo veku 102 rokov zomrel vynikajúci pedagóg, odborník a vedec v oblasti tvárnenia, profesor Škrabal. Túto vzácnu osobnosť čitateľom časopisu Spektrum pripomenul prof. Turňa iba nedávno pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia (Spektrum č. 3, 2006/2007). Z toho dôvodu by som chcel len stručne spomenúť najvýznamnejšie milníky a úspechy. Profesor Škrabal sa narodil 18. 7. 1906 v Horním Újezde, okres Holešov na Morave. Jeho rodičia boli učiteľmi. V roku 1925 ukončil Gymnázium v Holešove s vyznamenaním. Vysokoškolské štúdium absolvoval v rokoch 1925 až 1930 na Českej vysokej škole technickej v Brne, odbor strojárstvo smer dopravný a ukončil ho s vyznamenaním. Už počas štúdií pracoval ako volontér alebo pomocná vedecká sila na ČVŠT, v Škodových závodoch v Plzni, v Janke Radotín, kde spolupracoval s profesormi Grimmom a Savinom. Po ukončení vysokoškolských štúdií sa zamestnal v Sigme Lutín ako samostatný technik v skúšobni čerpadiel. Výsledky prác publikoval v odborných časopisoch a podieľal sa na tvorbe katalógu podniku.

Postupne sa v tomto podniku prepracoval z inžiniera – aktivizéra pre priemyselné čerpadlá na konštruktéra – projektanta skúšobne čerpadiel vo výrobnom závode, inžiniera – špecialistu pre prípravu založenia závodu na výrobu zariadení a pomôcok na ochranu pred bojovými chemickými látkami (CHEMA). V závode CHEMA a. s. Lutín, vrátane doby pracovného nasadenia vo Francúzku, bol postupne vo funkciách šéfa technického a chemického výskumu, technického miestoriaditeľa až technického riaditeľa vojnového závodu v Nevers. V rokoch 1942

až 1949 v podniku Baťa a. s. Zlín bol vo funkciách: samostatný vedúci konštruktér, skupinový vedúci konštruktér a celozávodný vedúci konštruktér v strojárňach, riaditeľ strojárského sektoru vrátane pomocných sektorov v Zlíne aj mimo (MAS Sezimovo Ústí, Zlínske letecké závody Otrokovice, Stroj-osvit Krnov, Výroba valivých ložísk v Klášterci nad Ohří, Strojírny Svit Malenovice). Študijnú cestu do USA absolvoval v rokoch 1946 až 1947. Nasledovali významne funkcie v strojárskych podnikoch a na generálnom riaditeľstve závodov TOS v Prahe. V roku 1953 sa stal riaditeľom vývojového ústavu Vývoj tvárniacich strojov v Brne a neskôr Výskumného ústavu tvárniacich strojov a technológie tvárnenia v Brne (potom FORM a. s. Brno).

Od roku 1961 bol riadnym profesorom pre odbor tvárnenie a stavba tvárniacich strojov na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave. V roku 1965 založil Katedru tvárnenia a tvárniacich strojov. V rokoch 1968 až 1971 (do odchodu na dôchodok) bol profesorom na VUT, Fakulta strojní, Katedra tvárnení v Brne.

Po odchode na dôchodok vyučoval na fakulte ako externista, ako súdny znalec v Ústave súdneho inžinierstva pri VUT v Brne, riešil samostatne výskumné úlohy pre priemysel, riadil komisiu pre tvárniace stroje v štátnom skúšobnom ústave v Brne a iné.

Počas svojej plodnej pedagogickej činnosti úspešne vyškoliť 24 doktorandov. Svoju aktívnu vedecko-pedagogickú činnosť definitívne skončil v roku 1991 vo veku 85 rokov. V roku 1996 pri príležitosti životného jubilea 90 rokov mu bol na návrh

dekana MTF STU v Trnave prof. Turňa udelený čestný titul Dr. h. c.

Odchodom profesora Škrabala stráca odborná verejnosť významného odborníka v oblasti tvárnenia a konštrukcie strojov. Strácame v ňom hlboko ľudského skromného človeka, ktorý sa celým svojím životom a cieľavedomou zameranou prácou dopracoval k úspechom, a svoje skúsenosti potom rozdeľoval svojim študentom. Stal sa príkladom pre viaceré generácie odborníkov a ostáva ním i naďalej.

Profesor Škrabal významne prispel i k budovaniu vysokého školstva na Slovensku, konkrétne založil Katedru tvárnenia a tvárniacich strojov na SVŠT, ktorej pokračovateľkou je Katedra tvárnenia Materiálovotechnologickej fakulty STU v Trnave. S úctou a vďakou si na neho budeme spomínať.

Viktor Tittel, vedúci Katedry tvárnenia MTF STU

TECHNIK

SPÉKTRUM² 2008/2009

S T U . .

